

**Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Toruniu**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZA 2013 ROK**

Toruń, luty 2014 rok

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	4
II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W TORUNIU.	9
1. RADA NADZORCZA.	9
2. ZARZĄD.....	11
III. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO	15
1. WPLYWY.	15
2. WYDATKI.	17
3. WYNIK FINANSOWY.	18
4. BILANS.	20
IV. POMOC FINANSOWA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU NA ZADANIA PROEKOLOGICZNE.	22
1. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ W FORMIE POŻYCZEK, DOTACJI I PRZEKAZANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH.....	22
2. UMORZENIA.....	30
3. NAGRODY.....	31
4. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ W FORMIE DOPLĄT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW PREFERENCYJNYCH UDZIELANYCH PRZEZ BANKI.	33
V. EFEKTY EKOLOGICZNE UZYSKANE W 2013 ROKU W WYNIKU REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ DOFINANSOWANYCH PRZEZ WOJEWÓDZKI FUNDUSZ.	36
1. OCHRONA WÓD.....	36
2. GOSPODARKA WODNA.....	38
3. OCHRONA POWIETRZA.....	39
4. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI.....	42
5. OCHRONA PRZYRODY.....	44
6. MONITORING STANU ŚRODOWISKA.	46
7. EDUKACJA EKOLOGICZNA.	47
8. POWAŻNE AWARIE.	51
9. POZOSTAŁE.....	52
VI. KONTROLA WYKORZYSTANIA POŻYCZEK I DOTACJI PRYZNANYCH ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU.	54
VII. AUDYT WEWNĘTRZNY.	57
VIII. INFORMACJA DOTYCZĄCA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ.	59

ZAŁĄCZNIKI

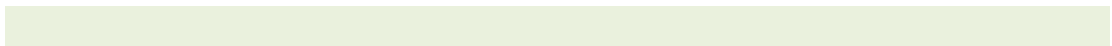
Załącznik nr 1: Wykonanie planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu za 2013 rok.

Załącznik nr 2: Wykaz zawartych umów w 2013 roku.

Załącznik nr 3: Wykaz jednostek samorządowych, które w 2013 roku korzystały ze środków Wojewódzkiego Funduszu.

Załącznik nr 4: Wykaz pożyczek umorzonych w 2013 roku.

Załącznik nr 5: Zestawienie zobowiązań z tytułu zawartych umów na 31.12.2013 rok.

I. Wprowadzenie.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, realizując zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska, w roku 2013 wspierał finansowo przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska na terenie województwa kujawsko - pomorskiego. Uchwalona *Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020*, jako cel strategiczny Funduszu formułuje poprawę stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku w województwie kujawsko-pomorskim. Potencjał finansowy i organizacyjny (z uwzględnieniem potencjału kadrowego) Funduszu pozwala skutecznie wspierać działania na rzecz środowiska, gwarantuje wdrażanie programów europejskich oraz finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Wojewódzki Fundusz dofinansowywał zadania związane z ochroną środowiska zgodnie z *Listą przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2013 oraz Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu*. Działania Wojewódzkiego Funduszu koncentrowały się głównie na realizacji zadań wynikających z Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych oraz Programu ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2012 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2023.

W formie zwrotnej i bezzwrotnej pomocy w roku 2013 wydatkowano łącznie kwotę 127 184 tys. zł, co stanowi 94,5 % wielkości planowanej. Kwota ta obejmuje wypłaty z tytułu umów pożyczek, dotacji i przekazania środków finansowych zawartych w 2013 roku oraz w latach poprzednich,

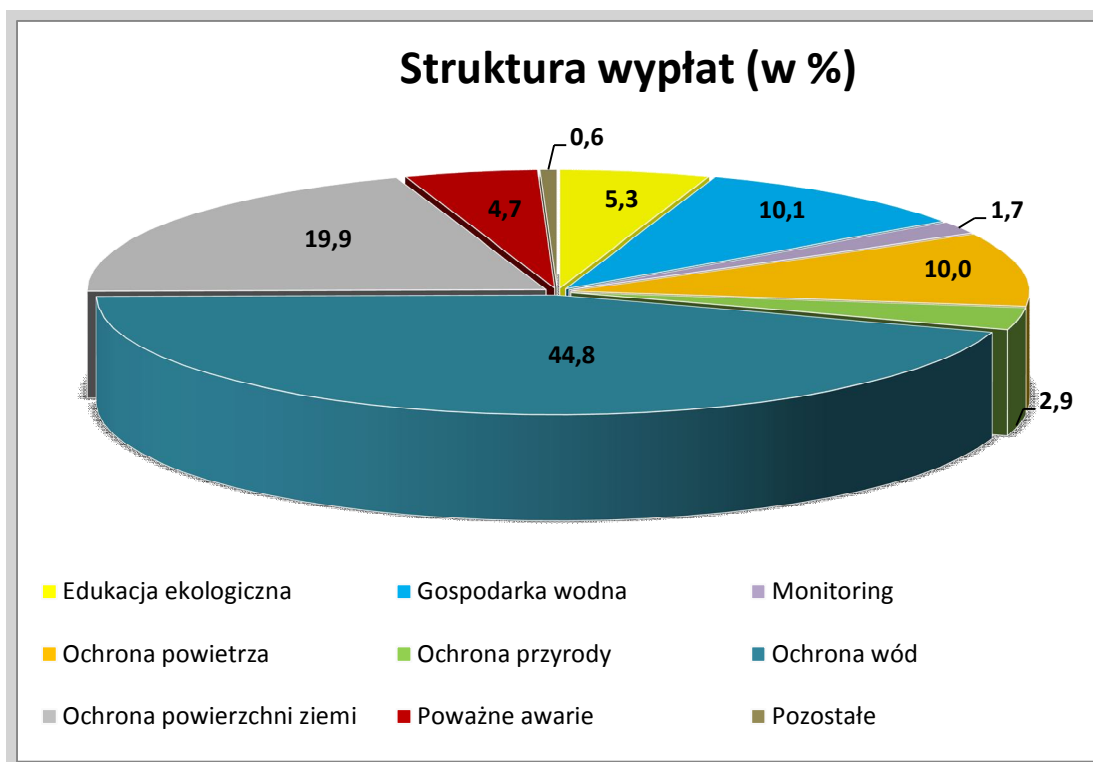
dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych i zwrot gminom utraconych dochodów*.

Pomoc Wojewódzkiego Funduszu zrealizowaną w roku 2013 obejmującą wypłaty pożyczek, dotacji i przekazania środków finansowych z umów zawartych w 2013 roku oraz w latach poprzednich w podziale na dziedziny przedstawia poniższa tabela:

Tab. 1

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wypłaconej pomocy (w tys. zł)			
		dotacje	pożyczki	ogółem	struktura w %
1	Edukacja ekologiczna	6 558	123	6 681	5,3
2	Gospodarka wodna	3 892	8 772	12 664	10,1
3	Monitoring	2 101	-	2 101	1,7
4	Ochrona powietrza	2 137	10 428	12 565	10,0
5	Ochrona przyrody	3 367	300	3 667	2,9
6	Ochrona wód	6 637	49 463	56 100	44,8
7	Ochrona powierzchni ziemi	1 840	23 009	24 849	19,9
8	Poważne awarie	2 372	3 555	5 927	4,7
9	Pozostałe	689	-	689	0,6
	RAZEM	29 593	95 650	125 243	100,0

* Wojewódzki Fundusz zobowiązany jest do zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne.

Wojewódzki Fundusz udzielił także pomocy w formie częściowych umorzeń pożyczek na łączną kwotę 17 824 tys. zł.

W roku 2013, podobnie jak w latach ubiegłych, dzięki środkom z Wojewódzkiego Funduszu, tworzono coraz skuteczniejsze warunki ochrony czystości wód, powietrza i powierzchni ziemi. Znaczące środki pieniężne przeznaczono na gospodarkę wodną, ochronę przyrody, monitoring regionalny, edukację ekologiczną, przeciwdziałanie i likwidację skutków poważnych awarii.

Główną formę dofinansowania zadań proekologicznych w roku 2013 stanowiło finansowanie zwrotne w formie preferencyjnych pożyczek z możliwością częściowego umorzenia.

Pomoc w formie pożyczek w wysokości 95 650 tys. zł, ukierunkowana była głównie na:

- inwestycje z zakresu ochrony wód – 49 463 tys. zł, tj. 51,7 % środków pożyczkowych,
- zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi w kwocie – 23 009 tys. zł, tj. 24,1 % środków pożyczkowych,

- zadania z zakresu ochrony powietrza – 10 428 tys. zł, tj. 10,9 % środków pożyczkowych,
- zadania z zakresu gospodarki wodnej w kwocie – 8 772 tys. zł, tj. 9,2 % środków pożyczkowych.

W formie dotacji oraz przekazania środków finansowych wydatkowano ponad 29 593 tys. zł, w tym między innymi na zadania z zakresu:

- ochrony wód – 6 637 tys. zł, tj. 22,4 % środków dotacyjnych,
- edukacji ekologicznej – 6 558 tys. zł, tj. 22,2 % środków dotacyjnych,
- gospodarki wodnej – 3 892 tys. zł, tj. 13,2 % środków dotacyjnych,
- ochrony przyrody – 3 367 tys. zł, tj. 11,4 % środków dotacyjnych,
- poważnych awarii – 2 372 tys. zł, tj. 8,0 % środków dotacyjnych,
- ochrony powietrza – 2 137 tys. zł, tj. 7,2 % środków dotacyjnych,
- monitoringu środowiska – 2 101 tys. zł, tj. 7,1 % środków dotacyjnych,
- ochrony powierzchni ziemi – 1 840 tys. zł, tj. 6,2 % środków dotacyjnych.

W roku 2013 dokonano dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez banki na inwestycje proekologiczne realizowane głównie przez osoby fizyczne. Dopłaty te zamknęły się kwotą 1 856 tys. zł.

Zrealizowana przez Wojewódzki Fundusz pomoc finansowa stanowiła istotne wsparcie zwłaszcza dla przedsiębiorców (w tym m.in. spółek ze 100 % udziałem gmin) i jednostek samorządu terytorialnego. Przedsiębiorcy otrzymali 50,5 % ogólnej wartości wsparcia, z czego przede wszystkim finansowali przedsięwzięcia z zakresu ochrony powierzchni ziemi, a samorządy otrzymały 40,2 % ogólnej wartości wsparcia, z czego finansowały głównie przedsięwzięcia z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, realizując zadania wynikające z obowiązków i kompetencji określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska, w roku 2013 prowadził gospodarkę finansową w sposób zapewniający jak największe wykorzystanie niepodlegających zwrotowi środków pochodzących z Unii Europejskiej

przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną. Na współfinansowanie przedsięwzięć, które uzyskały dofinansowanie ze środków unijnych wydatkowano w 2013 roku 28 261 tys. zł.

Swą działalność w 2013 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu zamknął ujemnym wynikiem finansowym w wysokości 16 612 tys. zł (wobec planowanej straty na poziomie 22 434 tys. zł), a stan majątku Wojewódzkiego Funduszu ukształtował się na poziomie 355 469 tys. zł.

Dzięki środkom Wojewódzkiego Funduszu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wykonano kilkaset przedsięwzięć proekologicznych i osiągnięto znaczące efekty rzeczowe i ekologiczne. Rozwiązano wiele problemów dotyczących ochrony środowiska na poziomie lokalnym i regionalnym.

Systematyczna poprawa stanu środowiska w regionie znajduje odzwierciedlenie w kolejnych rocznych *Raportach o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego* sporządzanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

II. Działalność organów statutowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

1. Rada Nadzorcza.

Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2013 roku pracowała w następującym składzie osobowym:

- Pan Dominik Gajewski – Przewodniczący Rady Nadzorczej wyznaczony przez Ministra Środowiska,
- Pan Zbigniew Szcześniak – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, przedstawiciel organizacji ekologicznej, zgłoszony przez organizacje ekologiczne działające i posiadające struktury organizacyjne na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- Pan Leszek Rutkowski – Sekretarz Rady Nadzorczej, przedstawiciel samorządu gospodarczego wybrany spośród kandydatów zgłoszonych przez samorzady gospodarcze,
- Pani Elwira Jutrowska – członek Rady Nadzorczej, Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska,
- Pani Małgorzata Walter – członek Rady Nadzorczej, Dyrektor Departamentu Środowiska i Geologii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Pan Krzysztof Napieraj – członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko,
- Pan Paweł Zgórzyński – członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Poszanowania Energii Sejmiku.

Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w roku 2013 odbyła 12 posiedzeń.

W 2013 roku Rada Nadzorcza podjęła 228 uchwał, w tym między innymi w sprawach:

- zatwierdzenia rocznego *Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2012* oraz rocznego *Sprawozdania finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2012* i jego przedłożenia Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- uchwalenia „*Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2014*”,
- zatwierdzenia korekty „*Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2013*”,
- zatwierdzenia „*Warunków wspólnego finansowania przedsięwzięć polegających na likwidacji niskiej emisji wspierającej wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii w ramach programu pilotażowego KAWKA przy udziale środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej*”,
- zatwierdzenia warunków wspólnego finansowania przedsięwzięcia pn. „*Rekultywacja składowisk odpadów województwa kujawsko-pomorskiego na cele przyrodnicze, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Priorytet II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, Działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych (konkurs nr 7/POIiŚ/2.1/03/2013)*” realizowanego przez Województwo Kujawsko-Pomorskie,
- zatwierdzenia „*Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu na 2014 rok*”,
- umorzenia pożyczek,
- zatwierdzenia decyzji Zarządu, w tym: uchwał w sprawie pomocy w formie pożyczek, pożyczek płatniczych i dotacji,
- zmian do „*Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu*”,

- zatwierdzenia warunków dofinansowania przez Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu przedsięwzięć związanych z realizacją programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy udziale środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- wyboru podmiotu do badania sprawozdania finansowego za rok 2013.

2. Zarząd.

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2013 roku pracował w składzie:

Pani Emilia Kawka – Patek	- Prezes Zarządu,
Pani Ksenia Żółtowska – Gimińska	- Zastępca Prezes Zarządu ds. przedsięwzięć finansowanych ze środków unijnych,
Pan Wojciech Kuliński	- Zastępca Prezesa Zarządu ds. umów i kontroli.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 55 posiedzeń i podjął 1 748 decyzji w formie uchwał, w tym między innymi w sprawach:

- wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie rocznego *Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2012* oraz rocznego *Sprawozdania finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2012*,
- wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o ustalenie zmian do „*Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu*”,
- wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie warunków dofinansowania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu przedsięwzięć związanych z realizacją programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

- przy udziale środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o uchwalenie *„Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2014”*,
  - wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie *„Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na 2014 rok”*,
  - wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie korekty *„Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2013”*,
  - wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie *„Warunków wspólnego finansowania przedsięwzięć polegających na likwidacji niskiej emisji wspierającej wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii w ramach programu pilotażowego KAWKA przy udziale środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”*,
  - wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie warunków wspólnego finansowania przedsięwzięcia pn. *„Rekultywacja składowisk odpadów województwa kujawsko-pomorskiego na cele przyrodnicze, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Priorytet II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, Działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych (konkurs nr 7/POiŚ/2.1/03/2013)”* realizowanego przez Województwo Kujawsko-Pomorskie,
  - występowania z wnioskami do Rady Nadzorczej o umorzenie pożyczek,
  - występowania z wnioskami do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie dofinansowań w formie pożyczek, pożyczek płatniczych i dotacji,
  - wystąpienia z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zatwierdzenie wyboru podmiotu do badania sprawozdania finansowego za 2013 r.,

- zatwierdzenia listy zadań do dofinansowania przez WFOŚiGW w Toruniu przedsięwzięć związanych z realizacją programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy udziale środków NFOŚiGW,
- udzielania pomocy finansowej w formie dotacji, pożyczek, pożyczek płatniczych i przekazania środków finansowych,
- zmian w zawartych umowach o udzielenie pomocy finansowej,
- zmian w promesach,
- zatwierdzenia wzorów druków wniosków, kart efektów ekologicznych i umów obowiązujących w Wojewódzkim Funduszu,
- zatwierdzenia „*Kryteriów oceny kosztów uzyskania efektu ekologicznego w 2013 roku w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu*”,
- przyjęcia „*Listy zadań zakwalifikowanych do dofinansowania zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16.11.2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2014*”,
- określenia kosztów kwalifikowanych przy realizacji zadań z edukacji ekologicznej finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu,
- udzielenia promes dofinansowania przedsięwzięć w formie dotacji w ramach programu „*Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii w ramach programu pilotażowego KAWKA*”,
- zatwierdzenia Umowy o dofinansowanie nr UDA – POIS.15-2/15-01-00 (WFOŚiGW w Toruniu) Roczno Planu Działań sektora środowisko na lata 2014 – 2015 o numerze WND – POIS.15-2/15-01 w ramach działań 15.1, 15.2 Priorytetu XV Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013,

- rozwiązania umowy nr POIS.02.01.00-00-009/11– 00 z 30.11.2012 r. na podstawie § 19 ust. 6 umowy o dofinansowanie (rozwiązanie za porozumieniem stron), w ramach POIiŚ projektu pn. „*Rozwój systemu zagospodarowania odpadów komunalnych wraz z rozbudową KUO w Bydgoszczy*” realizowanego przez *Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Spółka z o.o.*,
  - organizacyjnych.
-

III. Realizacja planu finansowego.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w roku 2013 gospodarował środkami finansowymi zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 226 poz. 1479). Dokumentacja ksiąg rachunkowych prowadzona była w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.) oraz zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).

Podstawę realizacji pomocy finansowej w 2013 roku stanowił *Plan finansowy* będący integralną częścią *Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2013*, który został uchwalony przez Radę Nadzorczą uchwałą nr 199/12 z dnia 28.11.2012 roku. W związku ze zmianami przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 1232 ze zm.) od 1 stycznia 2013 roku zmienił się sposób wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska z systemu półrocznego na roczny. Podmioty korzystające ze środowiska mają obowiązek ustalenia i wniesienia należnej opłaty za dany rok kalendarzowy do dnia 31 marca następnego roku. Skutkiem tych zmian było zmniejszenie wpływów z tego tytułu o kwotę ponad 20 mln zł. Uchwałą Rady Nadzorczej nr 183/13 z dnia 29.11.2013 roku dokonane zostały zmiany w *Planie działalności Funduszu*.

1. Wpływy.

Plan finansowy na 2013 rok zakładał, że środki dyspozycyjne wynosić będą 184 033 tys. zł, z tego:

- wpływy statutowe – 41 310 tys. zł, tj. 22,4 % ogółu środków,
- wpływy pozostałe – 84 200 tys. zł, tj. 45,8 % ogółu środków,
- środki pieniężne na początek roku – 58 523 tys. zł, tj. 31,8 % ogółu środków.

W wyniku korekty przyjętej uchwałą Rady Nadzorczej ostateczna wersja Planu finansowego na 2013 rok zakładała, że środki dyspozycyjne wynosić będą 209 466 tys. zł, z tego:

- wpływy statutowe – 26 966 tys. zł, tj. 12,9 % ogółu środków,
- wpływy pozostałe – 94 200 tys. zł, tj. 45,0 % ogółu środków,
- środki pieniężne na początek roku – 88 300 tys. zł, tj. 42,1 % ogółu środków.

Środki dyspozycyjne w 2013 roku wyniosły 204 776 tys. zł i były niższe od zaplanowanych o 4 690 tys. zł, tj. o 2,2 %. Składające się na nie wpływy statutowe w kwocie 27 128 tys. zł stanowiły 13,2 % środków dyspozycyjnych ogółem. Wpływy pozostałe w kwocie 89 348 tys. zł i stan środków finansowych na początek roku w kwocie 88 300 tys. zł – stanowiły odpowiednio 43,7 % i 43,1 % środków dyspozycyjnych ogółem.

Strukturę i wielkość środków dyspozycyjnych Wojewódzkiego Funduszu w 2013 roku przedstawia poniższa tabela:

Tab. 2

Lp.	Treść	2013 rok				
		Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w %) (5:3)
1	2	3	4	5	6	7
I	Ogółem (II+III+IV)	209 466	100,0	204 776	100,0	97,8
II	Środki pieniężne na początek roku	88 300	42,1	88 300	43,1	100,0
III	Wpływy statutowe ogółem:	26 966	12,9	27 128	13,2	100,6
1	wpływy z tytułu opłat	20 010	9,6	20 135	9,8	100,6
2	wpływy z tytułu kar	256	0,1	267	0,1	104,3
3	inne wpływy	6 700	3,2	6 726	3,3	100,4
IV	Wpływy pozostałe ogółem:	94 200	45,0	89 348	43,7	94,8

1	odsetki od pożyczek	10 000	4,8	8 577	4,2	85,8
2	odsetki à vista, od lokat	3 000	1,4	3 645	1,8	121,5
3	zwrot rat kapitałowych	80 000	38,2	75 891	37,1	94,9
4	inne	1 200	0,6	1 235	0,6	102,9

W poz. III.3 wykazane są głównie wpływy z tytułu nadwyżek dochodów budżetów gmin i powiatów pochodzących z opłat i kar środowiskowych, natomiast na inne wpływy, wykazane w pozycji IV.4 składają się głównie przychody z tytułu refundacji kosztów poniesionych na obsługę Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

2. Wydatki.

Plan finansowy na 2013 rok zakładał wydatki Wojewódzkiego Funduszu na poziomie 149 530 tys. zł, w tym:

- pomoc finansowa ogółem - 134 600 tys. zł,
  - wydatki związane z działalnością Funduszu - 14 930 tys. zł,
- (z czego 8 930 tys. zł stanowiły wydatki bieżące, a 6 000 tys. zł zaplanowano na wydatki związane z adaptacją zakupionej nieruchomości i zakupem sprzętu komputerowego).

Wielkość i strukturę wydatków Wojewódzkiego Funduszu w 2013 roku przedstawia poniższa tabela:

Tab. 3

Lp.	Rodzaj wydatków	Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w %) (5:3)
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem (I+II)		149 530	100,00	140 871	100,0	94,2
I	Pomoc finansowa ogółem:	134 600	90,0	127 184	90,3	94,5
1	udzielone dotacje i przekazanie środków	32 500	21,7	29 593	21,0	91,1
2	udzielone pożyczki	100 000	66,9	95 650	67,9	95,7
3	dopłaty do kredytów bankowych	2 000	1,3	1 856	1,3	92,8
4	zwrot gminom utraconych dochodów	100	0,1	85	0,1	85,0

II	Wydatki związane z działalnością Funduszu	14 930	10,0	13 687	9,7	91,7
1	wydatki bieżące	8 930	6,0	7 687	5,4	86,1
2	wydatki inwestycyjne	6 000	4,0	6 000	4,3	100,0

Wydatki Wojewódzkiego Funduszu ogółem w 2013 roku wyniosły 140 871 tys. zł. Ich główną pozycją była pomoc finansowa przeznaczona na ochronę środowiska, która ukształtowała się na poziomie 127 184 tys. zł. W strukturze stanowiła ona 90,3 % ogólnej kwoty wydatków i była realizowana w formie pożyczek, dotacji, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa, dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych oraz zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne. Zrealizowana w 2013 roku pomoc finansowa stanowiła 94,5 % wielkości planowanej. W kwocie wydatków ogółem w roku 2013 pożyczki stanowiły 67,9 %, dotacje i przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa 21,0 %, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych 1,3 %, zwrot gminom utraconych dochodów 0,1 %. Wydatki związane z działalnością Biura Wojewódzkiego Funduszu stanowiły 9,7 % wydatków ogółem i były niższe od planowanych o 8,3 %.

3. Wynik finansowy.

Plan finansowy na rok 2013 przewidywał ujemny wynik finansowy na poziomie 22 434 tys. zł.

Strukturę i wykonanie rachunku zysków i strat zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tab. 4
Rachunek zysków i strat za 2013 rok

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w %)
1	2	3	4	5	6	7
I	Przychody statutowe	26 966	100,0	27 128	100,0	100,6
1	wpływy z opłat	20 010	74,2	20 135	74,2	100,6
2	wpływy z kar	256	1,0	267	1,0	104,3
3	inne (nadwyżki funduszy gminnych i powiatowych)	6 700	24,8	6 726	24,8	100,4
II	Wydatki statutowe	54 600	100,0	49 358	100,0	90,4
1	wypłaty dotacji i przekazanie środków	32 500	59,5	29 593	59,9	91,1
2	dopłaty do odsetek	2 000	3,7	1 856	3,8	92,8
3	umorzenia pożyczek	20 000	36,6	17 824	36,1	89,1
4	zwrot gminom utraconych dochodów	100	0,2	85	0,2	85,0
A	Wynik z działalności statutowej	-27 634	x	-22 230	x	80,4
III	Przychody operacyjne i finansowe	14 200	100,0	13 457	100,0	94,8
1	odsetki od udzielonych pożyczek	10 000	70,4	8 577	63,7	85,8
2	odsetki od lokat i rach. a' vista	3 000	21,1	3 645	27,1	121,5
3	otrzymane dywidendy	0	0,0	0	0,0	0,0
4	pozostałe przychody oper. i finansowe	1 200	8,5	1 235	9,2	102,9
IV	Koszty działalności operacyjnej i finansowej	9 000	100,0	7 839	100,0	87,1
1	w tym: wynagrodzenia z narzutami	6 900	76,7	6 417	81,9	93,0
B	Wynik z działalności	5 200	x	5 618	x	108,0
V	Wynik finansowy (A+B)	-22 434	x	-16 612	x	74,0

Działalność statutowa w 2013 roku przyniosła ujemny wynik finansowy w wysokości 22 230 tys. zł, natomiast zysk z działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 5 618 tys. zł, co w sumie dało ujemny wynik finansowy za rok 2013 w kwocie 16 612 tys. zł. Ujemny wynik finansowy jest niższy od zaplanowanego na 2013 rok o 5 822 tys. zł. Główną przyczyną wystąpienia straty bilansowej w 2013 roku jest znaczny spadek uzyskanych przychodów z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska. Ponadto, z uwagi na kilkakrotne obniżki stóp

procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej zmniejszeniu uległy wpływy z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek.

Koszty działalności operacyjnej i finansowej Biura Wojewódzkiego Funduszu wyniosły 7 839 tys. zł i były o 12,9 % niższe od planowanych.

4. Bilans.

Bilans Wojewódzkiego Funduszu za 2013 rok przedstawia poniższa tabela:

Tab. 5
Bilans na dzień 31.12.2013 r.

Lp.	Treść	Stan na 31.12.2012 r. (w tys. zł)	Wskaźnik struktury (w %)	Stan na 31.12.2013 r. (w tys. zł)	Wskaźnik struktury (w %)	Dynamika (w %) (5:3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTYWA OGÓLEM		371 785	100,0	355 469	100,0	95,6
I	Aktywa trwałe	209 735	56,4	222 182	62,5	105,9
1	Wartości niematerialne i prawne	35	0,0	0	0,0	0,0
2	Rzeczowe aktywa trwałe	4 955	1,3	10 838	3,1	218,7
3	Należności długoterminowe	203 610	54,8	210 209	59,1	103,2
4	Inwestycje długoterminowe	1 135	0,3	1 135	0,3	100,0
5	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0	0,0	0	0,0	0,0
II	Aktywa obrotowe	162 050	43,6	133 287	37,5	82,3
1	Należności krótkoterminowe	73 750	19,8	69 066	19,4	93,6
2	Inwestycje krótkoterminowe	88 300	23,8	64 221	18,1	72,7
3	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0	0,0	0	0,0	0,0
PASYWA OGÓLEM		371 785	100,0	355 469	100,0	95,6
I	Fundusze własne	369 776	99,5	353 164	99,3	95,5
1	Fundusz statutowy	324 945	87,4	324 945	91,4	100,0
2	Fundusz z aktualizacji wyceny	3	0,0	3	0,0	100,0
3	Fundusz rezerwowy	41 100	11,1	44 828	12,6	109,1
4	Wynik finansowy	3 728	1,0	-16 612	-4,7	-445,6
II	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	2 009	0,5	2 305	0,7	114,7
1	Zobowiązania	2 009	0,5	2 305	0,7	114,7
2	Rozliczenia międzyokresowe	0	0,0	0	0,0	0,0

Wartość majątku Wojewódzkiego Funduszu na koniec 2013 roku wyniosła 355 469 tys. zł, z tego aktywa trwałe stanowiły 62,5 %, a aktywa

obrotowe 37,5 %. Główną pozycję w pasywach stanowiły fundusze własne w wysokości 353 164 tys. zł, w tym fundusz statutowy, który wynosił 324 945 tys. zł, tj. 91,4 % ogólnej wartości pasywów. W stosunku do roku ubiegłego nastąpił spadek funduszy własnych o kwotę 16 612 tys. zł. Poniesiona strata zostanie pokryta w całości z funduszu rezerwowego, który został zwiększony do kwoty 44 828 tys. zł w wyniku podziału zysku za lata 2010-2012.

Bilans Wojewódzkiego Funduszu za 2013 rok został zbadany przez biegłego rewidenta i przyjęty bez zastrzeżeń.

Szczegółową realizację planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przedstawia załącznik nr 1.

IV. Pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu na zadania proekologiczne.

1. Realizacja pomocy finansowej w formie pożyczek, dotacji i przekazania środków finansowych.

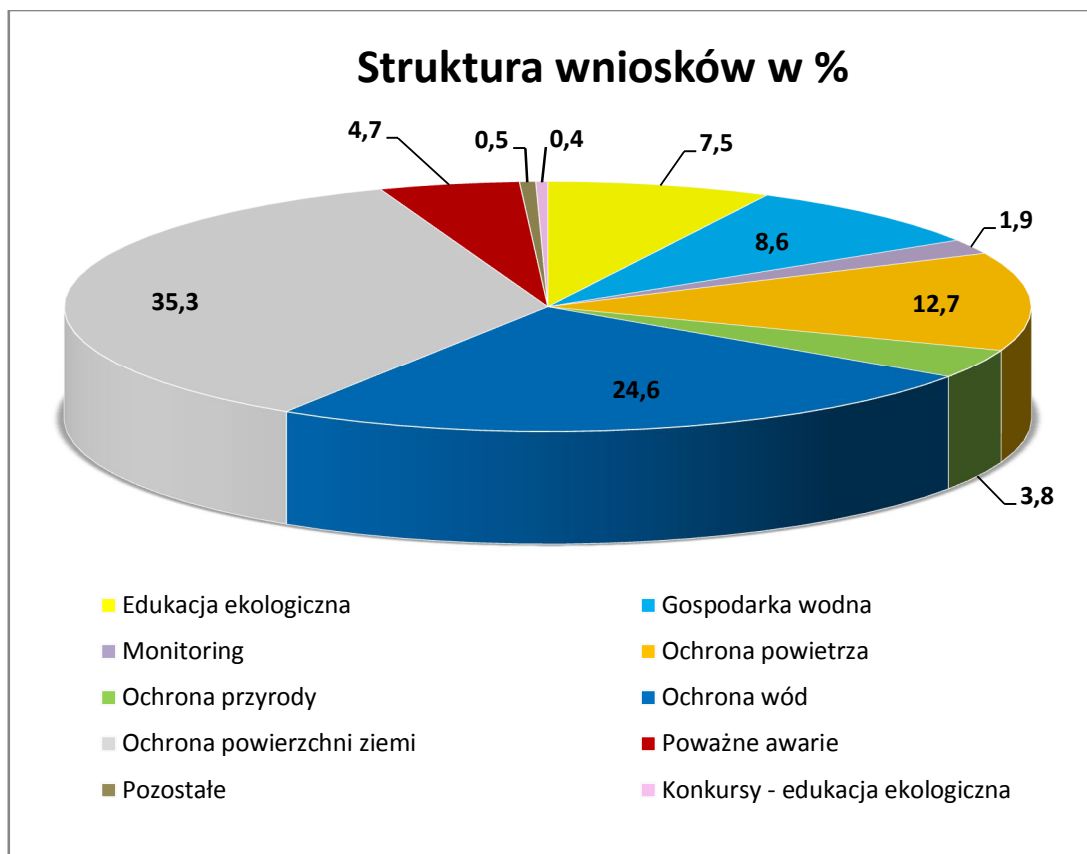
Wojewódzki Fundusz, realizując zadania ustawowe w zakresie dofinansowywania przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska, w 2013 roku przyjął 1 045 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 154 413 tys. zł, z tego:

- 819 wniosków o udzielenie dotacji i przekazanie środków na łączną kwotę 38 533 tys. zł,
- 226 wniosków o udzielenie pożyczek na łączną kwotę 115 880 tys. zł.

Strukturę zgłoszonego zapotrzebowania na środki finansowe w 2013 roku przedstawia niżej zamieszczona tabela:

Tab. 6

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość			Kwota (w tys. zł)			struktura wniosków (w %)
		zgłoszonych wniosków						
		dotacje / przekazanie środków	pożyczki	ogółem	dotacje / przekazanie środków	pożyczki	ogółem	
1	Edukacja ekologiczna	284	2	286	11 010	543	11 553	7,5
2	Gospodarka wodna	5	30	35	2 211	11 030	13 241	8,6
3	Monitoring	18	1	19	2 869	98	2 967	1,9
4	Ochrona powietrza	17	57	74	3 504	16 118	19 622	12,7
5	Ochrona przyrody	176	1	177	5 518	300	5 818	3,8
6	Ochrona wód	5	77	82	140	37 912	38 052	24,6
7	Ochrona powierzchni ziemi	99	46	145	8 717	45 735	54 452	35,3
8	Poważne awarie	7	12	19	3 121	4 144	7 265	4,7
9	Ochrona przed hałasem	1	0	1	22	0	22	0,0
10	Pozostałe	18	0	18	809	0	809	0,5
11	Konkursy – edukacja ekologiczna	189	0	189	612	0	612	0,4
RAZEM		819	226	1 045	38 533	115 880	154 413	100,0

W ujęciu wartościowym najwięcej wniosków dotyczyło dofinansowania zadań związanych z ochroną powierzchni ziemi. W tej dziedzinie wnioskowano o dofinansowanie w wysokości 54 452 tys. zł, tj. 35,3 % ogólnej kwoty złożonych wniosków. W dalszej kolejności znalazły się wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć na ochronę wód – 38 052 tys. zł, tj. 24,6 %, ochronę powietrza – 19 622 tys. zł, tj. 12,7 %, gospodarkę wodną – 13 241 tys. zł, tj. 8,6 %, edukację ekologiczną – 11 553 tys. zł, tj. 7,5 % (dodatkowo w ramach edukacji ekologicznej wpłynęły wnioski o dofinansowanie nagród w konkursach ekologicznych w łącznej wysokości 612 tys. zł, tj. 0,4 %). Udział pozostałych dziedzin w strukturze złożonych wniosków stanowił łącznie 10,9 % (Tab. 6).

Wnioski zgodne z *Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu* i obowiązującymi *Zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu*, mające istotne znaczenie dla środowiska naturalnego w regionie, zostały ujęte na *Liście zadań do dofinansowania na rok 2013*.

Dofinansowanie udzielane było na podstawie umów cywilnoprawnych. W 2013 roku zawarto 893 umowy z wypłatami planowanymi w roku 2013 i latach następnych na łączną kwotę 139 123 tys. zł, z tego:

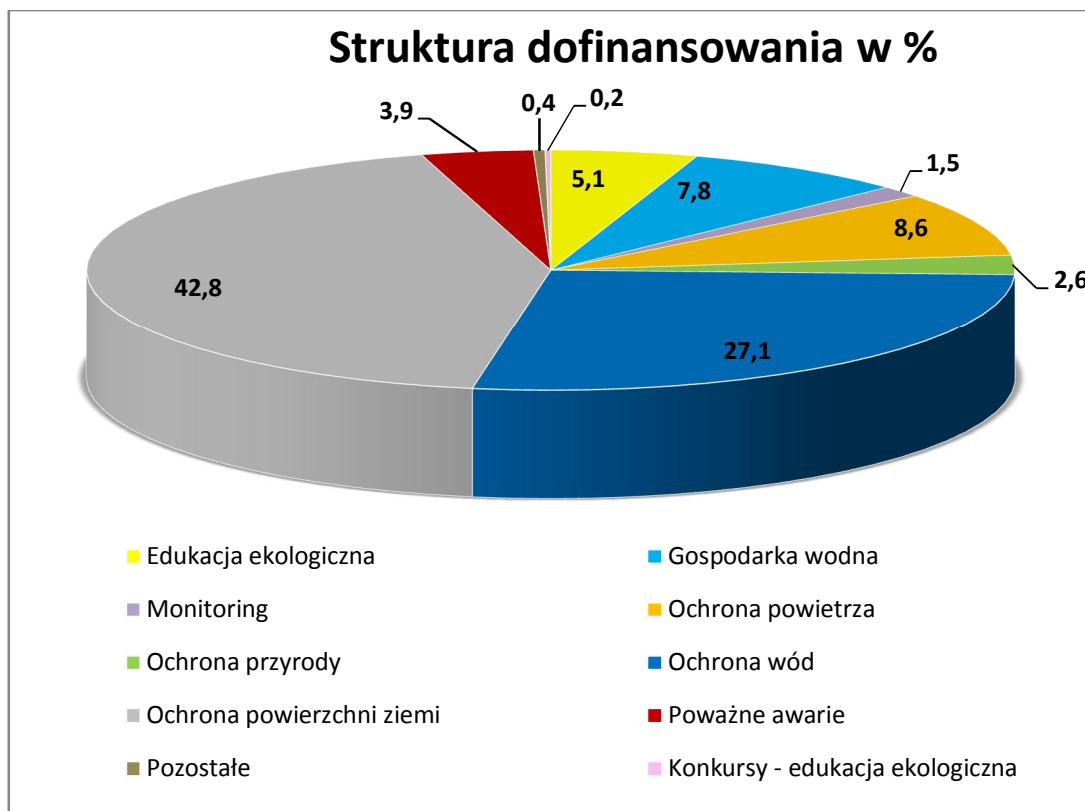
- 692 umowy dotacji i przekazania środków finansowych na kwotę 23 537 tys. zł, tj. 16,9 % łącznej kwoty zawartych umów,
- 201 umów pożyczek na kwotę 115 586 tys. zł, tj. 83,1 % łącznej kwoty zawartych umów.

Strukturę dofinansowania udzielonego na podstawie zawartych w 2013 roku umów przedstawiają poniższa tabela i wykres:

Tab. 7

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość			Kwota (w tys. zł)				
		zawartych umów							struktura (w %)
		dotacje / przekazanie środków	pożyczki	ogółem	dotacje / przekazanie środków	pożyczki	ogółem		
1	Edukacja ekologiczna	226	2	228	6 589	543	7 132	5,1	
2	Gospodarka wodna	3	27	30	3 166	7 750	10 916	7,8	
3	Monitoring	10	0	10	2 083	0	2 083	1,5	
4	Ochrona powietrza	7	51	58	1 616	10 381	11 997	8,6	
5	Ochrona przyrody	153	1	154	3 276	300	3 576	2,6	
6	Ochrona wód	2	72	74	60	37 588	37 648	27,1	
7	Ochrona powierzchni ziemi	98	37	135	4 044	55 468	59 512	42,8	
8	Poważne awarie	3	11	14	1 877	3 556	5 433	3,9	
9	Ochrona przed hałasem	0	0	0	0	0	0	0,0	
10	Pozostałe	14	0	14	559	0	559	0,4	
11	Konkursy – edukacja ekologiczna	176	0	176	267	0	267	0,2	
RAZEM		692	201	893	23 537	115 586	139 123	100,0	

Największa liczba zawartych umów w 2013 roku dotyczyła dofinansowania zadań z zakresu edukacji ekologicznej – 404 umowy (w tym 176 umów zawarto na dofinansowanie nagród w konkursach z zakresu edukacji ekologicznej). Na zadania w dziedzinie ochrony przyrody zawarto 154 umowy, ochrony powierzchni ziemi – 135 umów, ochrony wód – 74 umowy, ochrony powietrza – 58 umów, gospodarki wodnej – 30 umów.

Największy udział finansowy w 2013 roku miały umowy, w ramach których dofinansowywano zadania mające na celu ochronę powierzchni ziemi – 42,8 %. Poza tym wysoki udział wartościowy miały umowy na zadania z zakresu ochrony wód – 27,1 %, ochrony powietrza – 8,6 % oraz gospodarki wodnej – 7,8 %.

Zgłoszone w formie wniosków zapotrzebowanie na środki finansowe w kwocie 154 413 tys. zł zostało zrealizowane w formie zawartych umów o udzielenie pomocy finansowej w wysokości 139 123 tys. zł, co stanowiło 90,1 % zgłoszonych potrzeb (w zakresie pożyczek 99,7 % oraz w zakresie dotacji i przekazania środków 61,1 %). Wszystkie wnioski o udzielenie

dofinansowania w formie pożyczek, spełniające wymogi formalne i merytoryczne, zostały rozpatrzone pozytywnie, a niższa w stosunku do zgłoszonego zapotrzebowania wartość zawartych umów wynika z oszczędności przetargowych oraz rezygnacji z wnioskowanej pomocy. Wielkość dofinansowania w formie dotacji wynikała z mniejszych, od zgłoszonych potrzeb, możliwości finansowych Wojewódzkiego Funduszu. Struktura zawartych umów pożyczek w ujęciu dziedzinowym była zbliżona do struktury zgłoszonego zapotrzebowania.

Strukturę złożonych w 2013 roku wniosków o pożyczki i zawartych umów pożyczek w ujęciu dziedzinowym obrazuje poniższa tabela:

Tab. 8

Lp.	Dziedzina	Wartość złożonych wniosków (tys. zł)	Wartość zawartych umów (tys. zł)	Struktura wniosków (w %)	Struktura umów (w %)
1	Edukacja ekologiczna	543	543	0,5	0,5
2	Gospodarka wodna	11 030	7 750	9,5	6,7
3	Ochrona powietrza	16 118	10 381	13,9	9,0
4	Ochrona przyrody	300	300	0,3	0,3
5	Ochrona wód	37 912	37 588	32,7	32,5
6	Ochrona powierzchni ziemi	45 735	55 468	39,4	48,0
7	Monitoring	98	0	0,1	0,0
8	Poważne awarie	4 144	3556	3,6	3,0
	RAZEM	115 880	115 586	100,0	100,0

Natomiast strukturę złożonych w 2013 roku wniosków o dotacje i przekazanie środków finansowych oraz zawartych umów dotacyjnych w ujęciu dziedzinowym przedstawia niżej zamieszczona tabela:

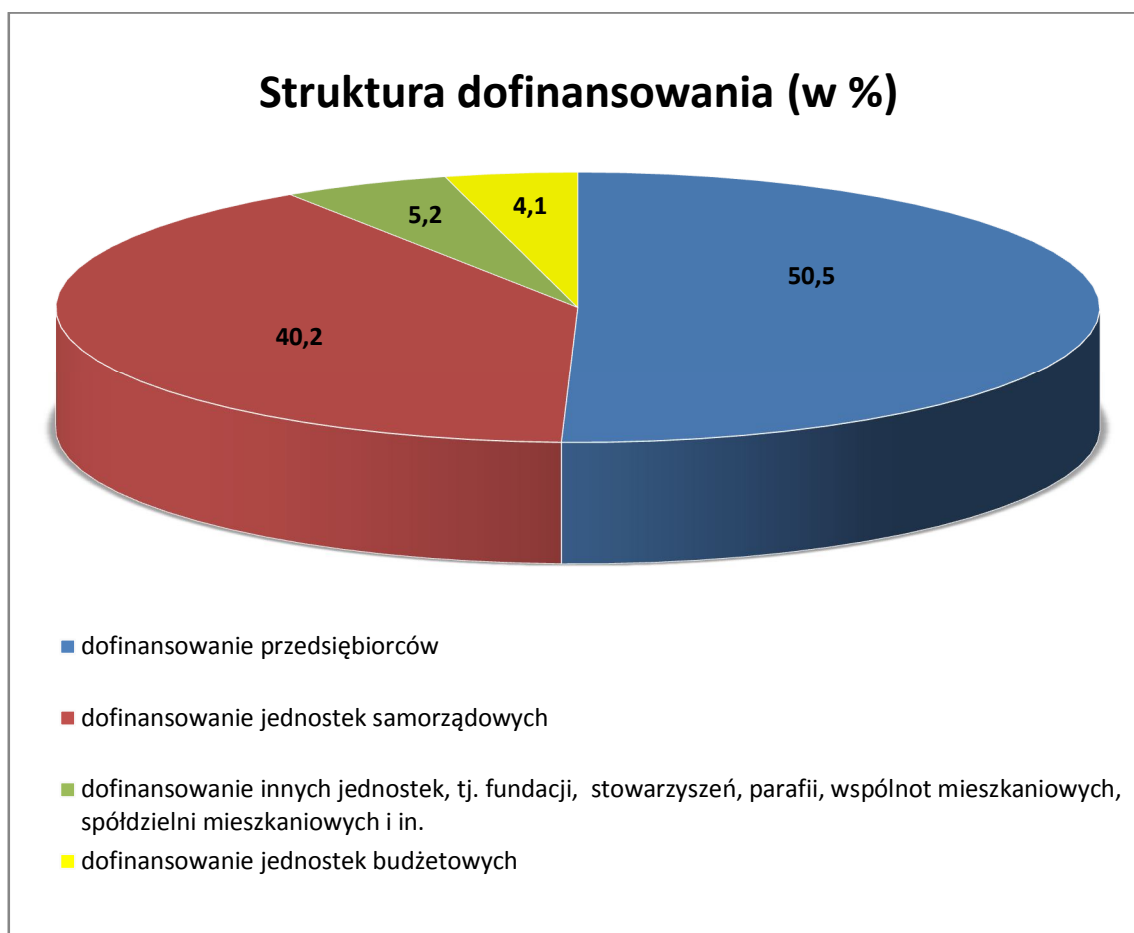
Tab. 9

Lp.	Dziedzina	Wartość złożonych wniosków (tys. zł)	Wartość zawartych umów (tys. zł)	Struktura wniosków (w %)	Struktura umów (w %)
1	Edukacja ekologiczna	11 010	6 589	28,6	28,0
2	Gospodarka wodna	2 211	3 166	5,7	13,4
3	Monitoring	2 869	2 083	7,4	8,8
4	Ochrona powietrza	3 504	1 616	9,1	6,9
5	Ochrona przyrody	5 518	3 276	14,3	13,9
6	Ochrona wód	140	60	0,4	0,3
7	Ochrona powierzchni ziemi	8 717	4 044	22,6	17,2

8	Poważne awarie	3 121	1 877	8,1	8,0
9	Ochrona przed hałasem	22	0	0,1	0,0
10	Pozostałe	809	559	2,1	2,4
11	Konkursy - edukacja ekologiczna	612	267	1,6	1,1
RAZEM		38 533	23 537	100,0	100,0

W ujęciu podmiotowym pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu przedstawiała się następująco:

- dofinansowanie przedsiębiorców
(w tym m.in. spółek ze 100 % udziałem gminy) - 70 298 tys. zł, tj. 50,5 %,
- dofinansowanie jednostek samorządowych - 55 878 tys. zł, tj. 40,2 %,
- dofinansowanie innych jednostek, tj. fundacji, stowarzyszeń, parafii, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i in. - 7 218 tys. zł, tj. 5,2 %,
- dofinansowanie jednostek budżetowych - 5 729 tys. zł, tj. 4,1 %.

Dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorców było rozpatrywane z punktu widzenia dopuszczalności udzielenia pomocy publicznej. Wartość tej pomocy publicznej dla przedsiębiorców, udzielonej w formie pożyczek i dotacji, wyrażona w ekwiwalencie dotacji brutto* wyniosła 3 209 tys. zł.

Strukturę udzielonej w 2013 roku pomocy finansowej dla poszczególnych rodzajów podmiotów z podziałem na dziedziny obrazuje tabela 10:

---

* Ekwiwalent dotacji brutto (EDB):

- dla dotacji jest równy kwocie dotacji,
- dla pożyczki preferencyjnej jest równy różnicy między zdyskontowaną wartością odsetek płaconych od pożyczki udzielanej na warunkach rynkowych a zdyskontowaną wartością odsetek płaconych od pożyczki preferencyjnej.

Tab. 10

Lp.	GRUPY CELOWE	Jednostki samorządowe (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Jednostki budżetowe (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Przedsiębiorcy (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Inne (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)	Ogółem (w tys. zł)	Struktura wg dziedzin (w %)
1	Edukacja ekologiczna	3 162	5,7	975	17,0	668	0,9	2 594	35,9	7 399	5,3
2	Gospodarka wodna	10 301	18,4	0	-	615	0,9	0	-	10 916	7,8
3	Monitoring	30	0,1	1 918	33,5	0	-	135	1,9	2 083	1,5
4	Ochrona powietrza	4 943	8,8	1 100	19,2	4 050	5,8	1 905	26,4	11 998	8,6
5	Ochrona przyrody	1 747	3,1	646	11,3	192	0,3	990	13,7	3 575	2,6
6	Ochrona przed hałasem	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
7	Ochrona wód	27 576	49,4	0	-	10 052	14,3	20	0,3	37 648	27,1
8	Ochrona powierzchni ziemi	4 773	8,5	0	-	54 693	77,8	45	0,6	59 511	42,8
9	Poważne awarie	2 877	5,2	1 000	17,4	28	0,0	1 529	21,2	5 434	3,9
10	Pozostałe	469	0,8	90	1,6	0	-	0	-	559	0,4
	Ogółem	55 878	100,0	5 729	100,0	70 298	100,0	7 218	100,0	139 123	100,0
	Struktura wg podmiotów (w %)	40,2	x	4,1	x	50,5	x	5,2	x	100,0	x

2. Umorzenia.

Pożyczki udzielane przez Wojewódzki Fundusz, na wniosek pożyczkobiorcy, mogą być częściowo umorzone. Umorzenie jest możliwe po spełnieniu określonych warunków. Podstawowe znaczenie ma osiągnięcie planowanego efektu rzeczowego i ekologicznego w terminach wskazanych w umowie pożyczki.

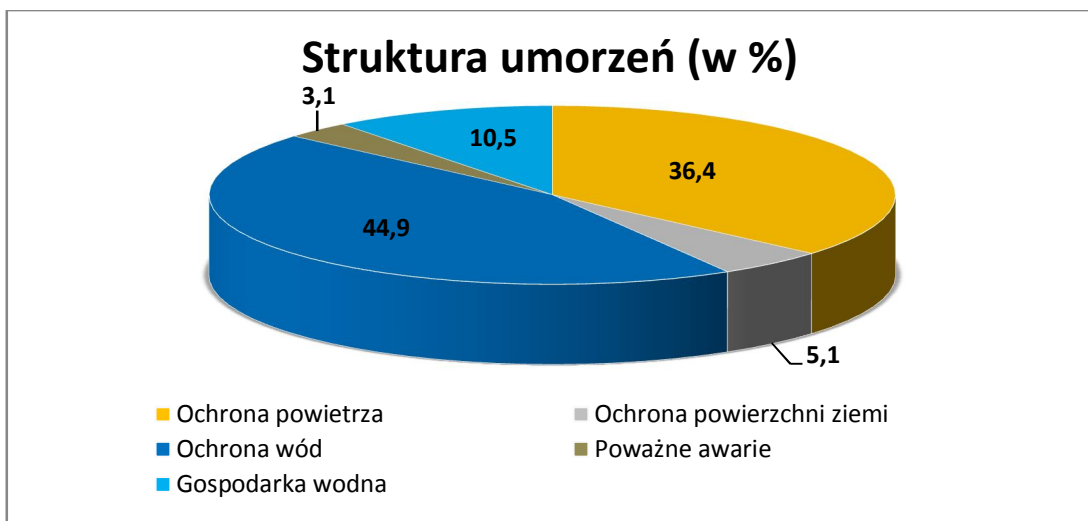
Decyzje o umorzeniu podejmowane są przez Radę Nadzorczą na podstawie, zaopiniowanych przez Zarząd Wojewódzkiego Funduszu, wniosków składanych przez pożyczkobiorców. Pożyczki umarzono do wysokości 30% wypłaconej kwoty pożyczki.

W 2013 roku wpłynęły 103 wnioski o umorzenie pożyczek i wszystkie rozpatrzono pozytywnie. Łączna wartość umorzeń wyniosła 17 824 tys. zł, średnia wysokość umorzenia wynosiła 28,1 %. Wykaz pożyczek umorzonych w 2013 roku stanowi załącznik nr 4.

Wysokość i strukturę udzielonych umorzeń w ujęciu dziedzinowym przedstawiają poniższa tabela i wykres:

Tab. 11

Lp.	Dziedzina	Liczba umów	Wartość umów (w tys. zł)	Umorzona kwota (w tys. zł)	Procent umorzenia pożyczek	Struktura umorzeń w ujęciu wart. (w %)
		objętych umorzeniem				
1	Ochrona powietrza	42	25 088	6 494	25,9	36,4
2	Ochrona powierzchni ziemi	10	3 016	903	29,9	5,1
3	Ochrona wód	36	27 174	8 009	29,5	44,9
4	Poważne awarie	6	1 909	554	29,0	3,1
5	Gospodarka wodna	9	6 239	1 864	29,9	10,5
	Ogółem:	103	63 426	17 824	28,1	100,0

W ujęciu dziedzinowym w okresie sprawozdawczym najwięcej umorzono pożyczek udzielonych na zadania z zakresu ochrony wód. Ich udział w strukturze umorzeń wyniósł 44,9 %. W ujęciu podmiotowym przeważały umorzenia pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego i wyniosły one 10 755 tys. zł, tj. 60,3 % ogólnej kwoty umorzeń.

Dla przedsiębiorców umorzenie pożyczki stanowiło pomoc publiczną w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom. Została ona udzielona w ramach pomocy de minimis, a jej wartość wyrażona w ekwiwalencie dotacji brutto wyniosła 3 443 tys. zł.

3. Nagrody.

W 2013 roku Wojewódzki Fundusz przyznał nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej w łącznej kwocie 222 tys. zł.

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu przyznał nagrody pieniężne w wysokości po 5 tys. zł dla niżej wymienionych laureatów i uczestników XIV edycji Konkursu „Przeglądu Komunalnego” o Puchar Recyklingu:

- Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o. o. w Toruniu, zdobywcy *Pucharu Recyklingu*,

- Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie, laureata w kategorii *Szklana Statuetka* i jednocześnie wyróżnionego w kategorii *Zielony Kontakt*,
- Urzędu Miejskiego w Szubinie, wyróżnionego w kategorii *Lider Zbiórki Tworzyw Sztucznych*,
- Przedsiębiorstwa Unieszkodliwiania Odpadów „Eko – Wisła” Sp. z o.o. w Świeciu, wyróżnionego w kategorii *Lider Zbiórki Tworzyw Sztucznych*,
- Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o.o. w Puszczy Miejskiej, uczestnika ww. konkursu z terenu województwa kujawsko-pomorskiego,
- Tucholskiego Parku Krajobrazowego, uczestnika ww. konkursu z terenu województwa kujawsko-pomorskiego,
- Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej, uczestnika ww. konkursu z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

W roku 2013 Wojewódzki Fundusz zorganizował także trzy konkursy:

1. *Konkurs na najbardziej efektywną kampanię informacyjną i edukacyjną w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w gminie w którym nagrodzeni zostali:*
  - Gmina Miasto Kowal, w kategorii gmina miejska – nagroda w wysokości 50 tys. zł,
  - Gmina Kamień Krajeński, w kategorii gmina miejsko-wiejska – nagroda w wysokości 30 tys. zł,
  - Gmina Baruchowo, w kategorii gmina wiejska - nagroda w wysokości 20 tys. zł,
  - Gmina Miasto Wąbrzeźno - wyróżnienie dla gminy, która jako jedna z pierwszych wdrożyła nowe zasady gospodarowania odpadami – nagroda w wysokości 30 tys. zł.
2. *Konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, adresowany do magistrantów kończących studia w roku akademickim 2012/2013, w którym nagrody otrzymali:*
  - Kinga Beata Błaszczyk, za pracę magisterską pt. „Usuwanie azotu na drodze denitryfikacji metodą oczyszczania biologicznego

z zastosowaniem immobilizowanej biomasy na kształtkach z tworzywa sztucznego”, napisaną pod kierunkiem dr hab. Macieja Walczaka - nagroda w wysokości 3 tys. zł,

- Paulina Zielińska, za pracę magisterską pt. „Utlenianie siarczanów (ir) wapnia w odpadzie z instalacji odsiarczania spalin NID”, napisaną pod kierunkiem profesora Romana Buczkowskiego - nagroda w wysokości 3 tys. zł,
- Marcin Bochenek, za pracę magisterską pt. „Wpływ wybranych reagentów chemicznych na eliminację bakterii nitkowatych z osadu czynnego”, napisaną pod kierunkiem profesor Bożeny Szejniuk - nagroda w wysokości 1 tys. zł.

3. *Konkurs na najlepszą kampanię edukacyjno – informacyjną dotyczącą obszarów Natura 2000 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego*, adresowany do organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i działających statutowo na rzecz ochrony środowiska. W konkursie zwyciężyła Pracownia Zrównoważonego Rozwoju w Toruniu. Dla zwycięzcy została przeznaczona nagroda w postaci dotacji w kwocie 50 tys. zł, pokrywająca do 90 % kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację projektu.

4. Realizacja pomocy finansowej w formie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez banki.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2013 roku dofinansowywał w formie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych inwestycje proekologiczne realizowane przez osoby fizyczne oraz przedsiębiorców. Pomocy udzielano na podstawie umów podpisanych między Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu a: oddziałami Banku Ochrony Środowiska SA w Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku, Kujawsko-Dobrzyńskim Bankiem Spółdzielczym. Pomoc udzielona była na przedsięwzięcia realizowane

w ramach 10 linii kredytowych obejmujących dofinansowaniem następujące inwestycje:

- energooszczędne dotyczące ogrzewania i ciepłej wody,
- energooszczędne dotyczące docieplenia budynków,
- dotyczące budowy płyt obornikowych oraz zbiorników na gnojówkę i gnojownicę,
- zagospodarowania odpadów,
- dotyczące budowy małych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji sanitarnej,
- dotyczące uprawy roślin wykorzystywanych do produkcji biomasy oraz związane z produkcją biomasy,
- związane z konserwacją parków w zespołach pałacowo – parkowych i dworsko – parkowych,
- w zakresie odnawialnych źródeł energii,
- dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest,
- dotyczące poważnych awarii i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska oraz zmniejszające uciążliwość transportu.

Oddziały BOŚ SA i Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy zawarły w 2013 roku 245 umów udzielając kredytów na kwotę 19 146 tys. zł.

Ilość oraz wartość kredytów preferencyjnych udzielonych przez banki w roku 2013 przedstawia poniższa tabela:

Tab. 12

Lp.	Nazwa oddziału banku	Liczba podpisanych umów	Wartość udzielonych kredytów (tys. zł)
1	BOŚ SA Oddział we Włocławku	35	3 772
2	BOŚ SA Oddział w Bydgoszczy	71	5 175
3	BOŚ SA Oddział w Toruniu	48	2 193
4	Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy	91	8 006
	Razem	245	19 146

Ponadto WFOŚiGW w Toruniu udzielił dopłaty do oprocentowania kredytu zaciągniętego przez Przedsiębiorstwo Komunalne KOMES Sp. z o.o. w Rypinie w Banku Nordea.

Dofinansowanie w 2013 r. w formie dopłat do oprocentowania kredytów udzielonych na podstawie umów zawartych z oddziałami BOŚ SA, Kujawsko-Dobrzyńskim Bankiem Spółdzielczym oraz Bankiem Nordea wyniosło 1 856 tys. zł. Z powyższych danych wynika, że 1 zł dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Toruniu powodowała uruchomienie przez ww. banki w 2013 roku środków kredytowych w wysokości ponad 10 zł.

Uruchomione w 2013 roku kredyty przyniosły wymierne efekty ekologiczne. Między innymi wybudowano elektrownie wiatrowe, których roczna wielkość produkcji energii wyniosła 9 140,8 MWh/rok oraz wymieniono pokrycia dachowe azbestowe o powierzchni ok. 6 tys. m².

V. Efekty ekologiczne uzyskane w 2013 roku w wyniku realizacji przedsięwzięć dofinansowanych przez Wojewódzki Fundusz.

Przedstawione poniżej efekty osiągnięte w poszczególnych dziedzinach, określone zostały na podstawie kart i opisów efektów ekologicznych uzyskanych po zakończeniu zadania.

1. Ochrona wód.

Na zadania z tej dziedziny w roku 2013 wydatkowano łącznie 56 100 tys. zł, co stanowiło 44,8 % ogólnej kwoty przeznaczonej na ochronę środowiska. Priorytetowo traktowano przedsięwzięcia ujęte w *Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych* oraz dofinansowywane ze środków unijnych. Istotną grupą zadań, o dofinansowanie których ubiegały się gminy, były kanalizacje sanitarne w mniejszych miejscowościach. Spowodowane było to mniejszym stopniem skanalizowania terenów wiejskich w odniesieniu do obszarów miast. Dużą grupę zadań z zakresu kanalizacji sanitarnej stanowiły także przedsięwzięcia na obszarach realizowanej zabudowy mieszkaniowej. Budowa kanalizacji powoduje wzrost dociążenia istniejących oczyszczalni ścieków, co ma pozytywny wpływ na poprawę parametrów ścieków oczyszczonych oraz zmniejszenie kosztu jednostkowego ich oczyszczania. Istotną grupą dofinansowywanych zadań były przedsięwzięcia polegające na budowie przyzagrodowych oczyszczalni ścieków. Realizowane one były na terenach o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa kanalizacji zbiorczej jest ekonomicznie nieuzasadniona. Większość zadań z zakresu ochrony wód realizowana była przez gminy i spółki, w których samorządy terytorialne mają 100 % udziałów. Gminy mają ustawowy obowiązek zapewnienia odprowadzenia ścieków i dostarczenia wody dla mieszkańców - członków gminnej wspólnoty. W wyniku realizacji powyższych zadań zmniejszyła się ilość zanieczyszczeń odprowadzanych

do wód i do ziemi a także, co jest nie mniej istotne, nastąpiła poprawa życia mieszkańców poszczególnych obszarów, na terenie których realizowane były inwestycje.

W zakresie przedsięwzięć dotyczących ochrony wód w 2013 roku zrealizowano:

- 48 zadań obejmujących budowę, przebudowę sieci kanalizacyjnej i/lub deszczowej,
- 12 zadań polegających na budowie przyzagrodowych oczyszczalni ścieków,
- 1 zadanie polegające na budowie i modernizacji magazynu osadu w oczyszczalni ścieków,
- 1 zadanie obejmujące budowę oczyszczalni ścieków,
- 1 zadanie dotyczące rekultywacji zbiornika wodnego,
- 1 zadanie obejmujące zakup mobilnego agregatu prądotwórczego,
- 1 zadanie dotyczące rekultywacji i utrzymania równowagi biologicznej stawu.

W wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w roku 2013 uzyskano następujące efekty ekologiczne:

- wybudowano:
  - ✓ 120 942,59 m sieci kanalizacji grawitacyjnej,
  - ✓ 30 511,45 m przyłączy do kanalizacji sanitarnej,
  - ✓ 82 210,08 m sieci kanalizacji tłocznej,
  - ✓ 2 596,50 m sieci kanalizacyjnej deszczowej,
- inwestycjami zostało objętych 25 001 mieszkańców,
- zlikwidowano 2 039 szamb,
- zbudowano 227 szt. przepompowni przyzagrodowych,
- zbudowano 1 068 szt. oczyszczalni przyzagrodowych o przepustowości 710,26 m³ ścieków/dobę,

- zbudowano 96 szt. przepompowni sieciowych ścieków o wydajności 807,93 m³ ścieków/h,
- dociążono oczyszczalnię ścieków o 2 571,02 m³ ścieków/dobę,
- uzyskano przepustowość budowanej oczyszczalni ścieków w wysokości 6,5 m³ ścieków/dobę,
- zbudowano podczyszczalnię ścieków deszczowych o przepustowości 408,35 l ścieków/s,
- umożliwiono odprowadzenie ścieków deszczowych z powierzchni 4,5 ha,
- zmniejszono ładunek zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiornika w zakresie:
  - ✓ ChZT o 393,28 kg O₂/dobę,
  - ✓ BZT₅ o 371,26 kg O₂/dobę,
  - ✓ zawiesiny ogólnej o 422,09 kg/dobę.

2. Gospodarka wodna.

Na zadania z tej dziedziny w 2013 roku wydatkowano łącznie 12 664 tys. zł, co stanowiło 10,1 % ogólnej kwoty przeznaczonej na ochronę środowiska. Dofinansowaniem objęto dystrybucję wody pitnej dla ludności przede wszystkim poprzez budowę sieci wodociągowych wraz z przyłączami. Sieci wodociągowe realizowane były głównie na terenach o rozproszonej zabudowie oraz w ramach zaopatrzenia w wodę obszarów, na terenie których realizowane jest budownictwo mieszkaniowe. Znaczne środki przeznaczono ponadto na modernizację istniejących stacji uzdatniania wody, mające na celu zwiększenie ich wydajności oraz zapewnienie niezawodności dostawy wody poprzez np. dobudowę zbiorników retencyjnych wody uzdatnionej. Wymieniano także urządzenia technologiczne, w tym filtry ciśnieniowe, w celu zapewnienia odpowiednich parametrów wody uzdatnionej. Znaczące środki zostały przeznaczone na renaturyzację rzek i kanałów oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Przedsięwzięcia te były realizowane przez Wojewódzki Zarząd

Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku. Realizowane przedsięwzięcia miały na celu przywrócenie sprawności technicznej urządzeń melioracji wodnych podstawowych, zapewnienie sprawnego odprowadzania i retencji wód, regulacji rzek i kanałów. Zapewniona została także skuteczniejsza ochrona obszarów cennych przyrodniczo i gospodarczo przed skutkami ewentualnych powodzi.

W zakresie przedsięwzięć dotyczących gospodarki wodnej w 2013 roku zrealizowano:

- 16 zadań w zakresie budowy i/lub przebudowy sieci wodociągowej,
- 7 zadań w zakresie rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody,
- 3 zadania dotyczące zabezpieczenia przeciwpowodziowego województwa kujawsko-pomorskiego i renaturyzacji rzek, kanałów i wałów przeciwpowodziowych.

W wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w roku 2013 uzyskano następujące efekty ekologiczne:

- zbudowano:
  - ✓ 49 824,61 m sieci wodociągowej,
  - ✓ 10 721,2 m przyłączy do sieci wodociągowej,
- zwiększono przepustowość istniejących stacji uzdatniania wody o 2 917,96 m³/dobę,
- zabezpieczono przed powodzią obszar o powierzchni 392,5 km²,
- poddano regulacji i zabudowie 40 928 m rzek i strug.

3.Ochrona powietrza.

Wojewódzki Fundusz na ochronę powietrza w 2013 roku wydatkował kwotę 12 565 tys. zł, tj. 10,0 % łącznej kwoty dofinansowania. Większość przedsięwzięć stanowiły zadania z zakresu termomodernizacji budynków przynoszące efekt ekologiczny w postaci oszczędności energii i zmniejszenia emisji zanieczyszczeń energetycznych do atmosfery. Ważnym efektem realizacji tego typu przedsięwzięć, wykazywanym

w audytach energetycznych, jest także ich efektywność ekonomiczna polegająca na szybkim zwrocie ponoszonych nakładów dzięki oszczędności na kosztach ogrzewania. Szczególnie istotne jest to dla samorządów będących głównymi beneficjentami tej pomocy.

Znaczne środki skierowano także na wspieranie przedsięwzięć polegających na wymianie wyeksploatowanych, charakteryzujących się dużymi stratami energii na przesyłce, sieci ciepłych.

Spośród przedsięwzięć z zakresu ochrony powietrza największym pod względem zakresu rzeczowego i osiągniętych efektów ekologicznych było zadanie realizowane przez gminę Łasin. Zakres zadania obejmował modernizację kotłowni miejskiej polegającą na wymianie wysokoemisyjnych kotłów węglowych na opalane biomasą z zastosowaniem odpylania o skuteczności ponad 99%. W ramach ww. przedsięwzięcia wykonano także sieci ciepłe z węzłami cieplnymi likwidując lokalne kotłownie.

W zakresie przedsięwzięć dotyczących ochrony powietrza w 2013 roku zrealizowano:

- 37 zadań obejmujących termomodernizację budynków,
- 4 zadania związane z modernizacją systemu ogrzewania,
- 3 zadania dotyczące przebudowy sieci ciepłej,
- 1 zadanie obejmujące modernizację linii technologicznej do malowania,
- 1 zadanie związane z poprawą stanu środowiska naturalnego poprzez innowacyjny system automatycznego zarządzania energią.

W wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w roku 2013 uzyskano następujące efekty ekologiczne:

- zmniejszono roczne zużycie ciepła o 21 819,48 GJ w wyniku czego zredukowano emisję:
  - ✓ CO o 79,77 Mg/rok,
  - ✓ CO₂ o 11 901,74 Mg/rok,
  - ✓ tlenków azotu o 23,35 Mg/rok,
  - ✓ SO₂ o 45,57 Mg/rok,

- ✓ benzo(a)pirenu o 0,0141 Mg/rok,
  - ✓ pyłu 23,34 Mg/rok,
  - ✓ sadzy 0,5423 Mg/rok.
- ograniczono emisję lotnych związków organicznych o 45,25 Mg/rok.

W 2013 roku, po ogłoszeniu przez NFOŚiGW naboru wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych w ramach programu priorytetowego „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1) Program pilotażowy KAWKA”, WFOŚiGW w Toruniu ogłosił nabór wniosków na dofinansowanie ww. przedsięwzięć realizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Jednym z warunków udziału w konkursie o dofinansowanie była lokalizacja przedsięwzięcia w mieście, na obszarze którego przynajmniej w dwóch latach w okresie ostatnich czterech lat poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie, jednocześnie przekroczone zostały normy jakości powietrza w odniesieniu do:

- poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM 10 określonego jako średnia 24-godzinna,
- poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM 10.

Warunek ten spełniły trzy miasta: Bydgoszcz, Toruń i Nakło nad Notecią.

W dniu 14.11.2013 roku pomiędzy NFOŚiGW i WFOŚiGW w Toruniu została zawarta umowa udostępnienia, w ramach przedmiotowego programu, środków do kwoty 3 937 813,00 zł.

Po zawarciu ww. umowy, Wojewódzki Fundusz w Toruniu udzielił promesy dofinansowania w formie dotacji na niżej wymienione wnioski:

1. Wniosek nr D14026, Wnioskodawca: Gmina Miasto Toruń, nazwa przedsięwzięcia: „*Likwidacja niskiej emisji na terenie Miasta Torunia*”, kwota promesy: 1 857 100,00 zł (kwota NFOŚiGW i WFOŚiGW

w Toruniu łącznie), w tym: 1 163 950,00 zł w 2014 roku i 693 150,00 zł w 2015 roku.

2. Wniosek nr D14027, Wnioskodawca: Gmina Miasto Bydgoszcz, nazwa przedsięwzięcia: „*Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej na terenie miasta Bydgoszczy*”, kwota promesy: 3 388 429,00 zł (kwota NFOŚiGW i WFOŚiGW w Toruniu łącznie), w tym: 1 026 940,00 zł w 2014 roku i 2 361 489,00 zł w 2015 roku.

4.Ochrona powierzchni ziemi.

Na zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi w roku 2013 wydatkowano 24 849 tys. zł, tj. 19,9 % łącznej pomocy finansowej.

W 2013 roku, przy udziale środków z NFOŚiGW, kontynuowano realizację przedsięwzięć polegających na unieszkodliwianiu azbestu. Finansowano w 100 % koszty demontażu, transportu i unieszkodliwiania pokryć dachowych. Wnioski o dofinansowanie składały do Wojewódzkiego Funduszu jednostki samorządu terytorialnego uwzględniając w nich zapotrzebowanie zgłoszone przez osoby fizyczne i podmioty ze swego terenu. Program usuwania azbestu cieszy się coraz większym zainteresowaniem mieszkańców naszego województwa oraz samorządów gminnych, z których ponad 60 % przystąpiło do jego realizacji w 2013 roku. Program ten kontynuowany będzie także w 2014 roku.

W związku z wejściem od 1 lipca 2013 roku nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, samorzady gminne, a także podmioty gospodarcze będące w większości spółkami gminy występowały o dofinansowanie budowy lub modernizacji Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Realizacja RIPOK-ów zostanie zakończona w 2014 roku i dlatego efekty rzeczowe i ekologiczne ww. zadań wykazane będą

w sprawozdaniach z działalności Wojewódzkiego Funduszu w kolejnych latach.

W zakresie zadań dotyczących ochrony ziemi w 2013 roku zrealizowano:

- 96 zadań związanych z unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest,
- 5 zadań związanych z opracowaniem programu usuwania azbestu (w tym 3 zadania wraz z inwentaryzacją),
- 1 zadanie związane z opracowaniem programu pn. „System zagospodarowania odpadów medycznych i weterynaryjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego”,
- 1 zadanie związane z zakupem specjalistycznego wózka widłowego do załadunku i transportu odpadów poubojowych,
- 1 zadanie dotyczące wyposażenia hali sortowni odpadów na Międzygminnym Składowisku Odpadów,
- 1 zadanie obejmujące zakup śmieciarki bezpylnej oraz pojemników na odpady segregowane,
- 1 zadanie związane z zakupem kontenerów do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- 1 zadanie dotyczące budowy PSZOK w gminie Włocławek,
- 1 zadanie dotyczące budowy wiaty do składowania odwodnionych osadów ściekowych.

W wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w roku 2013 uzyskano następujące efekty ekologiczne:

- unieszkodliwiono 3 330,83 Mg wyrobów zawierających azbest,
- zrealizowano 6 zadań dotyczących systemu zbiórki i unieszkodliwiania odpadów,
- opracowano 5 programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (w tym 3 wraz z inwentaryzacją),
- opracowano program pn. System zagospodarowania odpadów medycznych i weterynaryjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

5. Ochrona przyrody.

Mając na uwadze ogromne znaczenie ochrony zasobów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego, Wojewódzki Fundusz wsparł finansowo szereg przedsięwzięć z tego zakresu.

W roku 2013 na ochronę przyrody wydatkowano łącznie kwotę 3 667 tys. zł (w tym 300 tys. zł w formie pożyczki), tj. 2,9 % całkowitej pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz i 11,4 % środków dotacyjnych ogółem.

Dofinansowaniem objęto szereg przedsięwzięć realizowanych głównie przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w ramach konserwatorskiej ochrony przyrody:

- czynną ochronę rezerwatów roślin kserotermicznych i torfowiskowych na terenie rezerwatów: „Ostnicowe Parowy Gruczna”, „Skarpy Ślesieńskie”, „Zbocza Płutowskie” i „Kulin”,
- wykonanie inwentaryzacji oraz zabiegów pielęgnacyjnych i konserwatorskich pomników przyrody i alei pomnikowych na terenie gmin: Cekcyn, Pruszcz, Lniano, Miasto Inowrocław, Jezewo, Dobrcz, Osie, Koronowo, Miasto Toruń, Powiat Świecki, Miasto Bydgoszcz, Wąbrzeźno,
- wykonanie tablic do oznaczania rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000,
- inwentaryzację awifauny rezerwatu „Jezioro Miedzno” – II etap,
- inwentaryzację stanowisk żółwia błotnego na terenie m. Kowalki i Sikory gm. Rypin,
- czynną ochronę ptaków na terenie rezerwatów: Bagno Głusza i Jezioro Rakutowskie,
- czynną ochronę gniewosza plamistego na terenie Nadleśnictwa Włocławek,
- działania interwencyjne polegające m.in. na zapobieganiu szkodom wyrządzanym przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową (głównie bobry) i łowne oraz szacowanie wyrządzonych szkód.

Ponadto dofinansowano:

- restytucję ryb drapieżnych, łososiowatych i jesiotra ostronosego, rehabilitację ptaków prowadzoną przez Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy,
- restytucję sokoła wędrownego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- odbudowę populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim (kuropatwy, zająca, dzikiego królika i bażanta),
- ochronę in situ i ex situ starych odmian drzew owocowych na terenie Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego,
- ochronę gatunkową zwierząt poprzez tworzenie siedlisk (budki i remizy dla ptaków, schronienia dla płazów i nietoperzy),
- rewaloryzację parków zabytkowych w Toruniu, Lubostroniu, Strzelnie, Turznie (gm. Łysomice), Radomicach (gm. Lipno),
- przeciwdziałanie obumieraniu kasztanowców metodą opaskową na terenie Inowrocławia oraz zwalczanie plagi kuprówki rudnicy na terenie Alei Dębowej w gm. Pruszcz,
- nasadzenia drzew i krzewów na terenie:
  - powiatów: inowrocławskiego, tucholskiego, brodnickiego, wąbrzeskiego, rypińskiego,
  - gmin: Kęsowo, Tuchola, Dąbrowa, Bukowiec, Lubiewo, Nowe, Gniewkowo, Miasto Inowrocław, Dąbrowa Biskupia, Janikowo, Janowiec Wielkopolski, Pakość, Sicienko, Cekcyn, Kamień Krajeński, Pruszcz, Kcynia, Mrocza, Świekatowo, Białe Błota, Śliwice, Świecie, Gostycyn, Dobrcz, Sadki, Gąsawa, Nowa Wieś Wielka, Solec Kujawski, Nakło nad Notecią, Sępólno Krajeńskie, Rojewo, Osielsko, Złotniki Kujawskie, Kruszwica, Bobrowo, Miasto Wąbrzeźno, Miasto Chełmża, Kijewo Królewskie, Czernikowo, Chełmża, Papowo Biskupie, Brodnica, Kowalewo Pomorskie, Stolno, Wąbrzeźno, Miasto Toruń, Golub-Dobrzyń, Książki, Unisław, Ciechocin, Boniewo, Zbójno, Lipno, Chrostkowo, Tłuchowo, Miasto Kowal, Baruchowo, Dobrze, Brześć Kujawski, Izbica

Kujawska, Chodecz, Radziejów, Chocień, Piotrków Kujawski, Miasto Lipno, Miasto Radziejów, Włocławek, Waganiec, Osiećiny, Miasto Rypin, Wielgie, Lipno, Włocławek, Radziejów, Aleksandrów Kujawski, Miasto Bydgoszcz,

- spółdzielni mieszkaniowych w: Nakle nad Notecią, Toruniu, Lipnie, Włocławku,

- promowanie walorów przyrodniczych i obszarów chronionych województwa poprzez wydawnictwa.

Zadania, których realizację Wojewódzki Fundusz dofinansował w 2013 roku, służyły poprawie lub zachowaniu obecnego stanu zespołów roślinnych i przywracaniu równowagi biologicznej w ekosystemach. W przypadku obszarów i obiektów prawnie chronionych Wojewódzki Fundusz wspierał finansowo działania bezpośrednie, dające w efekcie poprawę jakości ekosystemu lub dokumentacyjne, stwarzające podstawy do dalszych działań na rzecz ochrony przyrody.

6. Monitoring stanu środowiska.

Monitoring środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Gromadzone informacje służą wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych (dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarów występowania przekroczeń),
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych (przyczynach zmian).

W 2013 roku na zadania z zakresu monitoringu środowiska przekazano środki finansowe w łącznej kwocie 2 101 tys. zł, co stanowi 1,7 % całkowitej pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz i 7,1 % kwoty środków dotacyjnych ogółem. Dofinansowaniem objęto następujące zadania

w ramach monitoringu środowiska realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy:

- monitoring regionalny województwa kujawsko-pomorskiego,
- monitoring środowiska w rejonie zlikwidowanych mogiłników na terenie województwa.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska uzyskał także wsparcie na doposażenie laboratoriów w aparaturę kontrolno-pomiarową i sprzęt pomocniczy, który przyczynia się do zapewnienia wysokiej jakości badań zgodnie z wymogami Unii Europejskiej.

Ponadto Wojewódzki Fundusz dofinansował druk wydawnictwa pt.: *Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku.*

Informacje uzyskane w ramach monitoringu wykorzystywane są przez jednostki administracji rządowej i samorządowej dla potrzeb zarządzania środowiskiem za pomocą takich instrumentów prawnych, jak na przykład: postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, pozwolenia nawprowadzanie do środowiska substancji lub energii, programy i plany ochrony środowiska, plany zagospodarowania przestrzennego.

7. Edukacja ekologiczna.

Edukacja ekologiczna ma na celu kształtowanie i wychowywanie społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z *Listą przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2013* w ramach edukacji ekologicznej dofinansowane zostały przede wszystkim działania edukacyjne i konkursy dotyczące ochrony środowiska skierowane do dzieci i młodzieży oraz wspierana była działalność regionalnych i lokalnych Centrów Edukacji Ekologicznej oraz organizacji ekologicznych w zakresie realizacji programów ekologicznych, w tym wyposażenia dydaktycznego. Edukację ekologiczną dofinansowywano w formie dotacji, pożyczek i przekazania

środków finansowych. Na ten cel przeznaczono 6 681 tys. zł (w tym 123 tys. zł w formie pożyczek), co stanowi 5,3 % pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz i 22,2 % kwoty środków dotacyjnych ogółem. Dofinansowywano działania w zakresie edukacji ekologicznej prowadzone między innymi przez specjalistyczne placówki edukacyjne, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły a także przez organizacje ekologiczne i społeczne.

W 2013 roku z udziałem środków Wojewódzkiego Funduszu zrealizowane zostały bogate oferty programowe: Chorągwi Kujawsko-Pomorskiej ZHP, Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie, Regionalnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Przysieku, Stowarzyszenia Kujawsko-Pomorskiego Centrum Edukacji Ekologicznej w Bydgoszczy, Stowarzyszenia TILIA, Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej.

Edukacja ekologiczna młodzieży i dzieci oraz dorosłych prowadzona była poprzez:

- realizację programów edukacyjnych,
- zajęcia terenowe na specjalnie przygotowanych ścieżkach dydaktycznych,
- udział w konkursach, olimpiadach, festynach,
- warsztaty ekologiczne,
- wykłady, prelekcje, konferencje i szkolenia,
- zajęcia seminaryjne w formie pogadanek przedmiotowych i dyskusji panelowych,
- zajęcia w pracowniach komputerowych, polegające na wykorzystaniu programów multimedialnych do nauki w obrębie dziedzin związanych z ekologią oraz pracowniach przyrodniczych, chemicznych, mikroskopowych i audiowizualnych,
- gry i zabawy dydaktyczne,
- prezentację filmów, zdjęć i eksponatów.

Dzięki wsparciu finansowemu Wojewódzkiego Funduszu doposażono w:

- sprzęt audiowizualny i komputerowy służący do prowadzenia wykładów oraz innych zajęć w salach wykładowych: Harcerskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Funce, Stowarzyszenie Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Ekologicznej,
- sprzęt do pomiarów zanieczyszczeń zbiorników i cieków wodnych: terenowe stacje monitoringowe w Tleniu oraz Drzewiczu prowadzone przez Katedrę Kształtowania i Ochrony Środowiska Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy,
- sprzęt pomiarowy i analityczny do pomiarów akustycznych i analizy hałasu w budynkach i budowlach: Uczelniane Laboratorium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy.

Wojewódzki Fundusz współfinansował zajęcia edukacyjne prowadzone przez parki krajobrazowe i nadleśnictwa województwa kujawsko-pomorskiego. Głównym celem tych zajęć było przekazywanie wiedzy związanej z ochroną przyrody i kształtowaniem środowiska oraz kształcenie umiejętności korzystania z tej wiedzy w praktyce przy jednoczesnym rozwijaniu wrażliwości przyrodniczej i propagowaniu idei proekologicznych kształtujących prawidłowe zachowania wobec środowiska.

Ponadto współfinansowano konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia realizowane przez organizacje pozarządowe, administrację samorządową, wyższe uczelnie, w tym:

- międzynarodową konferencję pn. *Mikotoksyny i grzyby pleśniowe* zorganizowaną wspólnie przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- ogólnopolską konferencję pn. *Interdyscyplinarność w edukacji przyrodniczej i matematycznej* zorganizowaną przez Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych,
- cykl szkoleń dla przedstawicieli samorządu terytorialnego i przedsiębiorstw wodno – kanalizacyjnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, dotyczących inwestycji w gospodarce wodno – ściekowej planowanych

na lata 2014–2020 oraz weryfikacji i wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji.

Z uwagi na to, że od dnia 1 lipca 2013 roku przybył gminom nowy obowiązek, związany z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w tym z organizowaniem selektywnej zbiórki odpadów w gminie, wynikający z nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.), Wojewódzki Fundusz współfinansował kampanie informacyjno – edukacyjne na terenach gmin województwa kujawsko-pomorskiego oraz szkolenie dla samorządów gmin z terenu województwa kujawsko-pomorskiego nt. „Zasady prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie”.

Ważną rolę w edukacji ekologicznej odgrywają wydawnictwa, czasopisma i filmy, podejmujące tematykę ochrony środowiska. Wojewódzki Fundusz dofinansował m.in.:

- druk publikacji *Walory przyrodniczo – turystyczne województwa kujawsko-pomorskiego* wydanej przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- druk monografii *Technologie helioenergetyczne* wydanej przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- czasopismo naukowe – kwartalnik *Przegląd Prawa Ochrony Środowiska* wydawane przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- czasopisma: *Nauczanie Przedmiotów Przyrodniczych (nr 45, 46, 47, 48)* wydawane przez Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych w Toruniu, *Ekologia i Technika* wydawane przez Bydgoskie Towarzystwo Naukowe, kwartalnik *Hybryda* wydawany przez Europejskie Zrzeszenie Młodzieży w Toruniu,
- foldery, broszury i mapki wydawane przez parki krajobrazowe, promujące walory przyrodnicze tych terenów,
- prenumeratę miesięcznika *Aura* dla 445 szkół z terenu całego województwa,

- cykl programów telewizyjnych z zakresu ochrony środowiska *EKOOPCJE*,
- cykl programów telewizyjnych *Spotkania z ekologią*.

Ciekawymi formami edukacji były dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz:

- elektroniczna wersja wydawnictwa „*Pod Wiatr*”, realizowana przez Agencję Wydawniczo – Reklamową MT – Mirosław Twaróg,
- przedstawienie teatralne dla najmłodszych dotyczące selektywnej zbiórki odpadów, zrealizowane przez Teatr „Baj Pomorski” w Toruniu,
- konkurs na scenariusz ekologiczny oraz realizację najciekawszych scenariuszy i ich emisję w telewizji regionalnej, zrealizowany przez Medialne Centrum Kujawy Sp. z o.o.

Bardzo popularną formą edukacji ekologicznej były konkursy o tematyce ekologicznej, organizowane głównie przez placówki oświatowe i samorządy. Wojewódzki Fundusz partycypował w zakupie nagród dla laureatów, wyróżnionych i uczestników tych konkursów. Na ten cel wydatkowano 267 tys. zł.

8. Poważne awarie.

Dziedzina poważne awarie obejmuje przedsięwzięcia mające na celu zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska. Na przedsięwzięcia z tego zakresu Wojewódzki Fundusz wydatkował w 2013 roku 5 927 tys. zł, co stanowiło 4,7 % ogółu środków przeznaczonych na ochronę środowiska. W formie dotacji i przekazania środków finansowych udzielono pomocy w wysokości 2 372 tys. zł, co stanowiło 8,0 % ogólnej kwoty środków dotacyjnych. W formie pożyczek udzielono dofinansowania w wysokości 3 555 tys. zł, co stanowiło 3,7 % ogólnej kwoty środków pożyczkowych.

Środki finansowe na te działania zostały skierowane do jednostek Państwowej Straży Pożarnej i jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych

z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, działających w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Na sprzęt specjalistyczny Wojewódzki Fundusz przekazał Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej środki finansowe w kwocie 1 000 tys. zł. Ponadto, Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych otrzymał 850 tys. zł dotacji. Środki te przeznaczone na zakup samochodów do ratownictwa chemiczno-ekologicznego.

Poza tym, z dofinansowania w formie pożyczek na zakup samochodów z wyposażeniem do ratownictwa chemiczno-ekologicznego dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych skorzystało dziewięć jednostek samorządu terytorialnego. Na ten cel udzielono pożyczek w łącznej kwocie 2 876 tys. zł. Pomoc w tej formie otrzymały następujące samorzady: Gmina Barcin, Gmina Lubiewo, Gmina Dąbrowa, Gmina Zławieś Wielka, Gmina Izbica Kujawska, Gmina Lubraniec, Gmina Skępe, Gmina Wielgie, Powiat Sępoleński.

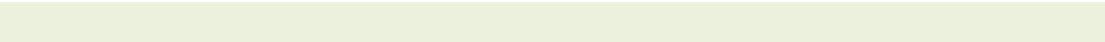
W ramach tej dziedziny środki w wysokości 679 tys. zł w formie pożyczki zostały przekazane także na *Modernizację systemu zasilania awaryjnego dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Radziejowie* oraz na *Wymianę zbiorników paliwowych w Szpitalu Uniwersyteckim nr 2 im. dr. Jana Biziela w Bydgoszczy*.

9. Pozostałe.

W roku 2013 na pozostałe przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska Wojewódzki Fundusz przeznaczył 689 tys. zł, co stanowiło 0,6 % pomocy udzielonej ogółem i 2,3 % środków dotacyjnych.

Kwotę tę przeznaczono między innymi na:

- wykonanie ekspertyzy w ramach projektu „Opracowanie programu ochrony środowiska, przed hałasem wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla terenów poza aglomeracjami położonymi wzdłuż dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów”,

- wykonanie czynności eksperta dla projektu „Rekultywacja składowisk odpadów w województwie kujawsko-pomorskim”,
  - opracowanie programu ochrony środowiska przed hałasem wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla terenów poza aglomeracjami położonymi wzdłuż dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów,
  - zakup samochodu i sprzętu do systemu kontroli opłat za korzystanie ze środowiska,
  - przeprowadzenie badań, wraz z opracowaniem wniosków, sporządzeniem dokumentacji tekstowej, fotograficznej oraz multimedialnej, dotyczących wpływu elektrowni wiatrowych na stan zwierząt hodowlanych.
-

VI. Kontrola wykorzystania pożyczek i dotacji przyznanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu.

Celem przeprowadzanych w roku 2013 kontroli było zbadanie i ocena prawidłowości wykorzystania pożyczek i dotacji przyznanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska.

Kontrole odbywały się zgodnie z *Regulaminem wykonywania kontroli przez pracowników WFOŚiGW*. Zakres kontroli ustalano indywidualnie dla każdego przedsięwzięcia. Uzależniony był on od dziedziny przedsięwzięcia, związanych z nim efektów ekologicznych, wielkości dofinansowania udzielonego przez Wojewódzki Fundusz, bądź etapu realizacji.

Przeprowadzając kontrolę brano pod uwagę przepisy prawa oraz wewnętrzne uregulowania obowiązujące w Wojewódzkim Funduszu.

Ogółem przeprowadzono 122 kontrole na terenie realizowanych przedsięwzięć. Zostały one wykonane na etapie ich realizacji lub po zakończeniu. Kontrolowano między innymi:

- zgodność realizacji zakresu rzeczowego z harmonogramami rzeczowo-finansowymi będącymi załącznikami do umów z Wojewódzkim Funduszem,
- zaawansowanie rzeczowe przedsięwzięć, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dotrzymanie terminów umownych, osiągnięcia planowanych efektów rzeczowych i ekologicznych,
- wielkość osiągniętych w wyniku realizacji zadania efektów ekologicznych i rzeczowych w odniesieniu do planowanych na etapie zawierania umowy,
- terminowość przekazywania środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu na rzecz wykonawców robót,

- realizację innych postanowień wynikających z zawartych umów.

W ujęciu dziedzinowym struktura przeprowadzonych kontroli była następująca:

- ochrona wód - 50 kontroli zadań dotyczących modernizacji i rozbudowy obiektów oczyszczalni ścieków, budowy oczyszczalni przyzgodowych, budowy systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- ochrona powierzchni ziemi - 9 kontroli zadań polegających na usuwaniu, transporcie i unieszkodliwieniu azbestu, tworzeniu systemów zbiórki i transportu odpadów,
- gospodarka wodna - 15 kontroli zadań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej, budowy i rozbudowy stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych z przyłączami,
- ochrona powietrza - 37 kontroli zadań z zakresu termomodernizacji budynków, likwidacji niskiej emisji, odnawialnych źródeł energii,
- edukacja ekologiczna - 11 kontroli zadań z zakresu realizacji programów edukacji ekologicznej,

Po zakończeniu kontroli każdorazowo omawiano jej wyniki z kierownikiem kontrolowanej jednostki lub z osobą przez niego upoważnioną. W przypadku wystąpienia nieprawidłowości zobowiązywano kontrahenta do usunięcia stwierdzonych uchybień.

W omawianym okresie wszystkie protokoły z kontroli zostały podpisane przez kierowników kontrolowanych jednostek bez zastrzeżeń.

Poza kontrolami terenowymi na bieżąco w siedzibie Funduszu sprawdzano:

- kompletność i wartość merytoryczną złożonych dokumentów niezbędnych do podjęcia decyzji przez Zarząd o udzieleniu promesy bądź zatwierdzeniu dofinansowania przez Zarząd lub Radę Nadzorczą,
- kompletność i wartość merytoryczną wniosków o umorzenie,

- sytuację finansową przedsiębiorców korzystających z pożyczek,
- dopuszczalność pomocy publicznej dla przedsiębiorców,
- wnioski o uruchomienie środków finansowych, sprawozdania końcowe z realizacji zadania i inne.

W zdecydowanej większości przypadków zadania były realizowane zgodnie z zapisami umowy z Wojewódzkim Funduszem. Do najczęściej stwierdzonych w czasie przeprowadzanych kontroli nieprawidłowości i uchybień należały:

- wykonanie przedsięwzięcia po terminie umownym bez uzgodnienia z Wojewódzkim Funduszem,
- zmiany zakresu realizowanych przedsięwzięć bez uzgodnienia z Wojewódzkim Funduszem,
- opóźnienia w realizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego,
- brak sprawozdań z wykonania zadania z wymaganymi załącznikami.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w trakcie realizacji zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu w Toruniu, Zarząd Wojewódzkiego Funduszu podejmował stosowne decyzje i działania. Podejmowano między innymi decyzje o zaakceptowaniu zmian zakresów rzeczowych i terminów zakończenia realizacji przedsięwzięć po upływie terminów umownych, wyrażeniu zgody na przedłużenie terminów zakończenia zadań i osiągnięcia efektów ekologicznych, a także o aneksowaniu umów.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono również kontrole dotyczące realizacji projektów z udziałem środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

VII. Audyt wewnętrzny.

Audytor wewnętrzny na podstawie *Planu audytu na rok 2013*, przeprowadził zadania audytowe z obszaru działalności podstawowej-statutowej oraz wykonywał czynności o charakterze doradczym.

W ramach czynności doradczych audytor brał udział między innymi w procesie przygotowania i przeprowadzenia samooceny kontroli zarządczej. Przeprowadzono ankietyzację na potrzeby oceny stanu kontroli zarządczej za 2012 rok. Odpowiednie ankiety przygotowano dla pracowników i dla kierowników komórek organizacyjnych, które stanowiły istotne źródło informacji dla Prezesa Zarządu celem sporządzenia oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za dany rok na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.). W Wojewódzkim Funduszu, od wprowadzenia Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych stanowiących załącznik do Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84), przeprowadzana jest raz w roku, wzorem lat ubiegłych, *Samoocena systemu kontroli zarządczej*.

Zgodnie z Planem audytu wewnętrznego na rok 2013, przeprowadzono niżej wymienione zadania audytowe:

- „Kompletność danych w systemie informatycznym w zakresie umów pożyczek i dotacji zawartych w latach 2009 - 2012”,
- „Bezpieczeństwo informacji”

oraz audyt sprawdzający wykonanych rekomendacji zawartych w sprawozdaniu z audytu dotyczącego zadania „Kompletność danych w systemie informatycznym w zakresie umów pożyczek i dotacji zawartych w latach 2009 - 2012”.

W wyniku przeprowadzonych czynności audytowych można z pewnością stwierdzić, że w Wojewódzkim Funduszu funkcjonuje w wystarczającym stopniu adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola,

pozwalająca na realizację założonych celów i zadań. Czynności nie wykazały żadnych nieprawidłowości o wysokiej istotności, które miałyby wpływ na podstawowe zadania i cele Funduszu.

Ponadto, Audytor wewnętrzny w 2013 roku współpracował *(został wyznaczony przez Prezesa Zarządu jako koordynator kontroli)* z kontrolerami zewnętrznymi, podczas kontroli, która trwała około pół roku, przeprowadzanej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu przez instytucję zewnętrzną, tj.: Najwyższą Izbę Kontroli, Delegatura w Bydgoszczy.

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę obejmującą zakres: „Efektywności ekologicznej przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW”. W wystąpieniu pokontrolnych, w zakresie obszaru przeprowadzonej kontroli, NIK pozytywnie ocenił działalność WFOŚiGW w Toruniu.

VIII. Informacja dotycząca działań związanych z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Wojewódzki Fundusz na podstawie Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” dla priorytetów: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości do 25 mln euro), zawartego 25 czerwca 2007 r. z Ministrem Środowiska (Instytucja Pośrednicząca), wykonywał jako Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) zadania w zakresie: przygotowania i oceny projektów; prowadzenia zadań kontrolnych, kontroli zamówień publicznych oraz kontroli zawierania umów dla zadań objętych projektem; monitorowania i sprawozdawczości; zarządzania finansowego i rozliczania projektu; informacji i promocji.

W 2013 roku Wojewódzki Fundusz zawarł trzy umowy o dofinansowanie z beneficjentami Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, priorytet I - Gospodarka wodno-ściekowa. Umowy zostały zawarte na podstawie wniosków, które zostały złożone w 2012 roku i pomyślnie przeszły procedurę konkursową. Nowymi beneficjentami z terenu województwa kujawsko-pomorskiego zostały: Spółka Wodna KAPUŚCISKA w Bydgoszczy, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Wodociągowej Sp. z o.o. w Aleksandrowie Kujawskim oraz Gmina Białe Błota.

W okresie sprawozdawczym dla priorytetu I – Gospodarka wodno-ściekowa przeprowadzono cztery nabory wniosków w procedurze konkursowej. W ramach konkursu nr 8/POIiŚ/1.1/03/2013 wpłynął jeden wniosek o dofinansowanie, lecz nie przeszedł pozytywnie oceny formalnej i merytorycznej I stopnia. W ramach konkursu nr 9/POIiŚ/1.1/06/2013 wpłynęły dwa wnioski o dofinansowanie, ale tylko jeden z nich przeszedł pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną I stopnia. Został również

pozytywnie oceniony w procedurze II stopnia i uzyskał w roku 2013 potwierdzenie przyznania dofinansowania (wniosek złożony przez Miejskie Wodociągi i Oczyszczalnię Sp. z o. o. w Grudziądzu). Podpisanie umowy o dofinansowanie dla tego projektu planowane jest w roku 2014. Trzeci z przeprowadzonych naborów (w ramach konkursu nr 10/POIiŚ/1.1/07/2013) dotyczył aglomeracji w przedziale 10-15 tys. RLM. W jego wyniku wpłynął jeden wniosek o dofinansowanie złożony przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sępólnie Krajeńskim. Przeszedł on pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną I stopnia oraz został poddany ocenie II stopnia, która zakończy się dopiero w 2014 r. W ramach ostatniego w roku 2013 naboru wniosków w procedurze konkursowej dla priorytetu I – Gospodarka wodno-ściekowa (zarówno dla aglomeracji 10-15 tys. RLM jak i powyżej 15 tys. RLM) – konkurs nr 11/POIiŚ/1.1/10/2013 – wpłynęło do WFOŚiGW w Toruniu pięć wniosków. Ich ocena formalna i merytoryczna I stopnia zostanie przeprowadzona w 2014 r.

W trakcie realizacji jest obecnie sześć projektów wdrażanych przez Wojewódzki Fundusz na podstawie umów o dofinansowanie z udziałem środków Funduszu Spójności w ramach I priorytetu POIiŚ. Są to:

- „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji Włocławek II etap” z terminem zakończenia realizacji projektu w 2015 r.,
- „Kompleksowe uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta Rypina” z terminem zakończenia realizacji projektu w 2014 r.,
- „Ochrona zlewni rzeki Osy i Wisły na terenie gminy Grudziądz” z terminem zakończenia realizacji projektu w 2013 r.,
- „Modernizacja Oczyszczalni Ścieków KAPUŚCISKA w Bydgoszczy” z terminem zakończenia realizacji projektu w 2014 r.,
- „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lisi Ogon i Łochowo - etap III” z terminem zakończenia realizacji projektu w 2015 r.,

- „Budowa kanalizacji oraz modernizacja oczyszczalni ścieków na terenie agl. Aleksandrów Kujawski” z terminem zakończenia realizacji projektu w 2015 r.

Pod względem rzeczowym w 2013 r. wybudowano 14,98 km sieci kanalizacji sanitarnej i 0,1 km sieci wodociągowej oraz zmodernizowano 1 oczyszczalnię ścieków.

W okresie sprawozdawczym we wnioskach o płatność złożonych przez beneficjentów I priorytetu POIiŚ wykazane zostały wydatki kwalifikowane w łącznej kwocie 11,31 mln zł, natomiast Wojewódzki Fundusz zatwierdził wnioski o płatność na łączną kwotę 7,36 mln zł. Na wniosek Wojewódzkiego Funduszu przekazano beneficjentom z BGK dofinansowanie w wysokości 10,10 mln zł (z tego: 3,67 mln zł w formie refundacji oraz 6,43 mln zł w formie zaliczek).

W 2013 r. w ramach priorytetu II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, działanie 2.1. Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych została rozwiązana (za porozumieniem stron) umowa z Międzygminnym Kompleksem Unieszkodliwiania Odpadów „ProNatura” Sp. z o.o. w Bydgoszczy o dofinansowanie projektu pn. „Rozwój systemu zagospodarowania odpadów komunalnych wraz z rozbudową KUO w Bydgoszczy”. Umowa dotyczyła dofinansowania z Funduszu Spójności w wysokości 14,2 mln zł. Tym samym w ramach niniejszego działania Wojewódzki Fundusz nie wdraża obecnie żadnego projektu.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono cztery kolejne nabory wniosków w procedurze konkursowej dla priorytetu II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.

W ramach ogłoszonego dla działania 2.1 konkursu nr 7/POIiŚ/2.1/03/2013 wpłynął jeden wniosek o dofinansowanie, złożony przez Województwo Kujawsko-Pomorskie. W roku 2013 przeprowadzono również jego ocenę formalną i merytoryczną I stopnia (zakończyła się ona wynikiem pozytywnym), a także rozpoczęto ocenę merytoryczną II stopnia,

która na koniec okresu sprawozdawczego znajdowała się w końcowej fazie. W roku 2014 przewidywane jest przyznanie dofinansowania dla tego projektu i podpisanie umowy o dofinansowanie. Natomiast w ramach konkursu nr 8/POIiŚ/2.1/06/2013 do Wojewódzkiego Funduszu nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie.

Do Wojewódzkiego Funduszu nie zostały zgłoszone żadne projekty w ramach naboru wniosków dla działania 2.2 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.

W trakcie realizacji na podstawie umowy o dofinansowanie z udziałem środków Funduszu Spójności Wojewódzki Fundusz wdraża obecnie jeden projekt pn.:

- „Rekultywacja terenów przemysłowych po P.P. Nasycalnia Podkładów Kolejowych w Solcu Kujawskim” z terminem zakończenia realizacji projektu w 2015 r.

W okresie sprawozdawczym we wnioskach o płatność złożonych przez beneficjentów II priorytetu PO IiŚ wykazane zostały wydatki kwalifikowane w łącznej kwocie 0,14 mln zł, natomiast Wojewódzki Fundusz zatwierdził wnioski o płatność na łączną kwotę 0,03 mln zł. Na wniosek Wojewódzkiego Funduszu przekazano Gminie Solec Kujawski z BGK dofinansowanie w wysokości 3,42 mln zł (z tego: 0,02 mln zł w formie refundacji oraz 3,40 mln zł w formie zaliczki).

W 2013 r. Wojewódzki Fundusz przeprowadził 35 kontroli projektów dofinansowanych ze środków unijnych w ramach PO IiŚ, z tego:

- 1 kontrolę w trakcie realizacji projektu,
- 12 kontroli procedur zawierania umów dla zadań objętych projektem,
- 22 kontrole wniosków beneficjentów o płatność.

Czynności kontrolne były prowadzone na miejscu realizacji projektów oraz na dokumentach w siedzibie Wojewódzkiego Funduszu.

Ponadto, pracownicy Wojewódzkiego Funduszu w zakresie powierzonych przez Instytucję Pośredniczącą zadań uczestniczyli jako eksperci w pracach Grupy Roboczej do spraw oceny projektów złożonych w trakcie naborów wniosków w ramach I i II priorytetu PO IiŚ.

W 2013 r. Wojewódzki Fundusz na podstawie umów o dofinansowanie Roczno Planu Działań sektora środowisko za rok 2012 oraz za rok 2013 w ramach priorytetu XV - Pomoc Techniczna Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, otrzymał z Funduszu Spójności refundację wydatków poniesionych w IV kw. 2012 r. oraz w I-III kw. 2013 r. w związku z realizacją zadań Instytucji Wdrażającej PO IiŚ w łącznej kwocie 1,2 mln zł.